

Za prijeten dopust

Julij in avgust sta meseca, ki ju večina ljudi izrabi tudi za letni dopust. Napačno ravnajo tisti, ki letnega dopusta — ali bolje oddiha — ne izkoristijo tako kot bi ga morali, da bi se bolje počutili. Oddih je namreč nujen, saj človek ne zmore kar naprej neprekinjeno samo delati in skrbeti za kup vsakdanjih problemov, ki tarejo sodobnega človeka. Seveda ne gre za to, da bi moral julija in avgusta prav vsi oditi na morje ali v gore saj tega marsikdo ne zmore, ali pa preprosto ne želi. Oddih je možno izkoristiti tudi drugače, pa čeprav človek ostane kar lepo doma. Glavno je, da se dopustniške dni preživi brez vsakdanjih delovnih obveznosti, saj si s smotno izrabo prostega časa oziroma dopusta, človek resnično nabere veliko nove energije in volje do opravljanja dela na delovnem mestu.

Kdor bo odšel na morje, k jezerom in rekam, bo seveda upošteval vsa znana pravila življenja ob vodi in na soncu, ki so bila že velikokrat napisana. Ali ne bo prav prijetno, če bo ob vodi vse potekalo brez problemov, strahu in skrbi? Za to pa mora poskrbeti vsak dopustnik s sam, saj je voda vzela že marsikaterega še tako dobrega in vzdržljivega plavalca. V vodo ne pojdite nikoli sami! To je najpomembnejše. Če se drugim ravno takrat ne ljubi v vodo kot vam, jim vsaj recite, da vas sem ter tja malo pogledajo, ko boste plavali ali se kako drugače namakali v vodi. Tudi nasvet, da je treba v vodo zlesti počasi, ne bo odveč. Telo se mora namreč postopno privaditi na temperaturno spremembo. Takoj po igranju nogometa ali odbojke, ko je človek ves razgret, seveda ni priporočljivo skočiti v vodo. Prav pri skokih pa nastaja veliko nesreč. Mnogo paraplegikov je sedlo na voziček prav zaradi nesrečnih skokov v vodo.

V gorah bo tudi prijetno, če ne bo nesreč. Seveda tudi tu prete mnoge nevarnosti, o katerih je dosti znanega. Med mnogimi omenjamo samo dve. Na gorsko turo se podajte samo v obetavnem vremenu in takrat, ko imate že dobro kondicijo. Pri tem pa morate že vnaprej poznati celotno turo od časovnih razdalj, koč, nevarnih mest itd. Temu primerno boste vzeli s seboj tudi ustrezna rezervna oblačila in hrano. Tako kot za kopanje, velja tudi za gore, da alkohol ni prijatelj kopalcev in planincev. Navidezna moč in hrabrost ter dobra volja, ki nastane po pitju alkohola, je lažna. Vse skupaj kaj hitro mine, posledice pa so v veliki izčrpanosti in slabi volji, nemalokrat tudi v huđi nesreči. Mar ni lepo, če smo na dopustu srečni in brezskrbni in se domov vrnemo čili in zdravi? Za vse to pa je le treba upoštevati vsaj osnovna navodila varnega in zdravega življenja.

Če boste doma, bodite telesno aktivni. Celodnevno poležavanje nikomur ne koristi. Poskusite kaj delati, kaj takega, kar vam bo v zadovoljstvo, in boste imeli občutek, da ste naredili dobro in koristno delo. Če pa vendarle ne najdete pravega dela, poskusite čim več hoditi ali celo teči. Tek je sicer kar naporna zadeva, vendar le v začetku. Ko človek pridobi kondicijo, postane tek pravi užitek. Zato pa je vsak dan videti več ljudi, ki tečejo ob robovih gozdov, poljih, travnikih in cestah. Poskusite še vi!

T.B.

Nasvidenje šola (Foto: GO)

Novi predsednik Izvršnega sveta SO Litija

Zvonimir Bric, rojen 4. februarja 1949. leta, po poklicu višji zdravstveni delavec, doma iz Litije, je novi predsednik Izvršnega sveta SO Litija.

Z novinarsko beležnico smo ga obiskali takoj po prvi seji novega izvršnega sveta, da bi nam povedal, katere naloge stojijo pred tem telesom v naslednjem mandatnem obdobju in kako se jih nameravajo lotiti.

Tovariš Zvonimir Bric nam je povedal, da so pri predlogih za sestavo novega izvršnega sveta imeli pred očmi predvsem druž-

benopolitično aktivnost, strokovnost in predanost delu posameznih članov. Razširili so sestavo izvršnega sveta predvsem za področje gospodarstva, tako šteje novi izvršni svet 16 članov. Da bo lahko uspešno delal, bo potrebno veliko zavzetosti in strokovnosti celotne občinske uprave in strokovnih služb. Prav temu nameravajo posvetiti vso pozornost, še posebej pa večji ažurnosti.

Izvršni svet skrbi predvsem za izvrševanje vseh sklepov občinske skupščine in pripravlja potrebna gradiva. Vso pozornost bo treba nameniti prav reševanju tekočih družbenoekonomskih problemov v občini. Tako bodo člani izvršnega sveta obiskovali posamezne delovne organizacije in na kraju samem skupaj z DPO, samoupravnimi organi, vodstvi in strokovnimi službami iskali najboljše rešitve.

Torej več živga stika z bazo in manj forumskega dela bo naše vodilo v prihodnje, nam je zatrdil tovariš Bric ob odhodu.

Njemu in novemu izvršnemu svetu želimo pri odgovornem delu veliko uspehov v imenu vseh naših bralcev!

Zanimiva publikacija o območju geometričnega središča Slovenije

Odbor za uresničevanje projekta VAČE 81 je pred kratkim izdal zanimivo knjižico, v kateri je bralcem predstavil pot Kamniško-zasavskega odreda, GEOSS,

NOB na tem področju, znanstvenika-barona Jurija Vego, Valvasorjev Bogenšperk in zgodovinske Vače. Tekste so prispevali Anka Kolenc, Vili Kos,

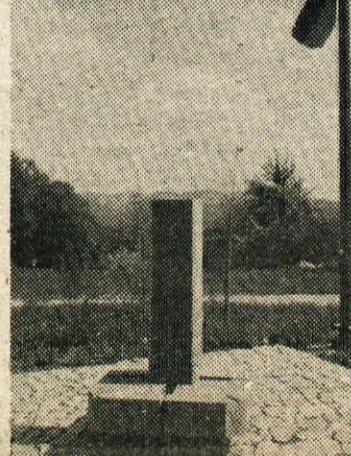

Sandi Sitar, Peter Svetik in Davorin Vuga.

Drobna knjižica bo tako dragocen spremljevalec slehernemu popotniku, ki bo želel prehoditi pot mimo središča Slovenije in še približe spoznati te lepe kraje.

OBMOCJE
geometričnega
središča
SR Slovenije

Vzorek za potopis
Kamniško-zasavskega odreda

Družbenopolitične
organizacije
in skupščina občine Litija
iskreno čestitajo
vsem delovnim ljudem
in občanom
naše občine ob 22. juliju —
dnevu vstaje
slovenskega naroda

● S ČIM SE UKVARJA ZSMS

Večjo pozornost nameniti lastnim problemom

Eden izmed bolj perečih problemov, s katerim se mladi srečujemo je, da so se osnovne organizacije ZSMS ukvarjale in se še ukvarjajo z akcijami in problemi, katerih organizatorji in nosilci bi morale biti družbene organizacije in društva. V poročilih osnovnih organizacij še vedno vidimo, da so organizirali razna športna tekmovanja in prireditve, namesto da bi razpravljali o pomembnih vprašanjih mladega človeka.

Dogaja se, da mladinska organizacija nastopa kot konkurent športnemu društvu ali KUD pri organizaciji določene prireditve, namesto da bi odigrala vlogo družbenopolitične organizacije, vlogo usmerjevalke vključevanja mladih v družbene organizacije in društva ter v delo vnašala idejnost. Na tak način se mladinska organizacija oddaljuje od namena in cilja, za katerega je ustanovljena in organizirana.

Osnovna organizacija mora skozi posamezne aktivnosti uresničevati zastavljene idejnopolične cilje. Z demokratičnim delom v posameznih oblikah dejavnosti mora vzgajati in uposabljati mlade za širše vključevanje v samoupravni socialistični sistem, omogočati mora vsestransko razvijanje osebnosti. Da bi to dosegla, pa morajo te interesne dejavnosti na mladega človeka vzgojno vplivati. Z razvijanjem in krepitvijo interesnih dejavnosti se porajajo široke možnosti, da v delo osnovnih organizacij pritegnemo čimveč mladih, s tem pa jih vzpodbujamo k širši družbenopolitični akciji. Danes smo tudi priča neredkim primerom, ko ugotavljamo, da interesne dejavnosti v osnovnih organizacijah tečejo neorganizirano, do neke mere so tudi nepravilno vodene in napovezane z drugimi DPO, kot so zveza komunistov, zveza borcev, sindikalne organizacije in nenazadnje tudi krajevna skupnost kot najširša skupnost krajanov. Gojijo namreč le določene interesne oblike. Posledice takšnega dela se kažejo tudi v upadanju dejavnosti in nastopajo krajši ali daljši premori pri samem delu osnovne organizacije. Za to pa sta dva vzroka, ki se izražata predvsem pri »prostorih« ter financiranju specifičnih oblik mladinskih aktivnosti. Saj vendar imamo v občini dovolj športnih igrišč, dvoran, itd. Kljub tej ugotovitvi mladi v naši občini izpostavljajo prostorske probleme. Obstojče bi namreč lahko izkoristili za plesne prireditve, koncerte, tekmovanja in tudi disco klube. Marsikdo si misli, da to ni res in bi naštel vrsto kulturnih in športnih objektov, ki so postavljeni v vseh večjih krajih. Veliko besed in dokaj vroče krvi povzročajo izgrede mladih, ker so često pod vplivom alkohola. Pa se vprašajmo, kam drugam naj gre mlad človek kot v gostilno, ker druge izbire v Litiji resnično nima. Ni kina, bazena, dvorane (če jo hočeš uporabiti, moraš pošteno seči v žep)....

Februarja je potekala javna razprava o položaju mladih v občini. Sprejeti so bili najboljši sklepi, da bodo KS, krajevne konference SZDL, osnovne organizacije ZK omogočile osnovnim organizacijam ZSMS to in ono. Žal se to danes v praksi ne uresničuje. Redkokatera krajevna skupnost je dala sredstva za

celoletno dejavnost mladinske organizacije. Mladina je v nekaterih sredinah primorana svoje aktivnosti usmerjati v pridobivanje sredstev za svoje delo na temeljih svojega fizičnega oz. akcijskega dela. Posledice takšnega dela pa se izkazujejo v tem, ko jim zmanjkuje časa za politično delovanje in razreševanje življenjsko pomembnih vprašanj mladega človeka.

IVAN ŽIČKAR

Spoštovani bralci

Najprej smo vam dolžni opravičilo za dostavo junjske številke, ki ste jo v Litiji in Šmartnem dobili šele v juliju, in še to po prazniku. Krivde z naše strani tokrat ni bilo, saj je glasilo iz tiskarne prišlo pravočasno, zatankilo pa se je pri dostavi.

Upamo, da teh zagat v juliju ne bo in da bo ta številka prišla pravočasno.

Julijsko-avgustovska številka je nekoliko bolj lahkotna. Dopustniška bi lahko rekli, čeprav tudi v tem času ni manjkalo dogodkov. V večjih novinarskih hišah pravijo temu obdobju tudi čas kislih kumaric.

Dragi bralci, morda ste opazili, da v tej številki ni nekaterih standardnih prispevkov. Ne zato, ker jih ne bi več bilo, pač pa zaradi tega, ker so nekateri naši sodelavci že na dopustu. Jeseni bomo torej spet vsi »kompletni«.

Vsem bralcem želimo v teh mesecih veliko sonca, prijetnih, brezskrbnih dni.

In če vas bo v tem času kaj prijetnega vznemirilo, če boste nad čem navdušeni, morda tudi prizadeti, če boste doživeli kaj takega, kar bi radi povedali tudi ostalim, vabimo vas, da sežete po peresu in nam pišete. Gradivo za naslednjo številko bomo sprejemali do 10. septembra.

Nasvidenje torej v septembru!

Uredništvo

Svečana akademija ob dnevu samoupravljalcev

V petek, 22. junija, je bila v avli Skupščine občine Litija svečana akademija v počastitev dneva samoupravljalcev.

Na slovesnosti, na kateri je govoril sekretar republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije tovariš Lojze Fortuna, so podelili tudi letošnje srebrne znake ZSS. Za dolgoletno in predano delo v sindikalni organizaciji so jih prejeli: Marija Pušnik iz OO ZSS Mercator — TOZD Golovec, PE Litija, Marija Lemut iz OO ZSS OŠ »Dušan Kveder — Tomaž« Litija, Martina Kralj iz OO ZSS uprava in tehnične službe Predilnice Litija,

Franc Kotar iz OO ZSS Lesne industrije Litija, TOZD žagarska proizvodnja, Branko Sladič iz OO ZSS HP KZ Gabrovka — Dole, Karlo Lemut iz OO ZSS uprava SO Litija in OO

ZSS VVO Litija.

V kulturnem programu je sodeloval mešani pevski zbor Jevnica, ob tej priliki pa je bila odprta tudi slikarska razstava akademskega slikarja Jožeta Megliča.

Predsednik OS ZSS Litija tovariš Janez Kres izroča srebrni znak ZSS tovarišici Mariji Pušnikovi (Foto: Zofka)

Julijskim razpravam o zaposlovanju in štipendiranju na rob

Toča bo še padala

Znanje v naši občini nasploh ni posebno cenjeno. Generacije naših učencev in študentov so prepuščene individualnim poklicnim odločitvam, saj ekonomskih in tudi drugačnih stimulacij tu, na obrobju Ljubljane, iz organizacij združenega dela v svoji občini niso deležne.

Nosilke razvoja, kot so Predilnica, Lesna industrija, kmetijski zadruzi in Usnjarna s svojimi potrebami po pretežno proizvodnih delavcih praviloma nižjih izobrazbenih profilov, ne morejo sprejeti brez večjih novih investicij bodočih iskalcev zaposlitve praviloma višjih izobrazbenih stopenj. Razen naštetih, je večina delovnih organizacij integriranih v večje SOZD in delovne organizacije, ki imajo sedeže v drugih občinah in se tako njihova kadrovska politika regulira izven naše občine. Tako nimamo pregleda in vpliva nad kadrovskimi načrti trgovine, bančništva, gozdarstva, prehranske industrije, industrije gradbenega materiala in tudi nekaterih drugih močnejših panog. Pomankljivih kadrovskih planov pa nimajo samo proizvodne panoge, to velja še veliko bolj za družbene dejavnosti, ki praviloma zaposlujejo neustrezne kadre, za razvoj kadrov pa tudi ne skrbijo.

Izobrazbena struktura kaže, da je polovico zaposlenih v naši občini brez strokovne izobrazbe in le 6% z višjo in visoko izobrazbo. Polovico DO nima zaposlenih delavcev z višjo ali visoko izobrazbo in le 16 DO ima zaposlene delavce z visokošolsko izobrazbo.

V letošnjem letu naj bi po napovedih iz Načrta zaposlovanja OZD v naši občini zopustili 14 diplomantov višjih in visokih šol — večina kot štipendiste — pripravnike. Napovedale so 3 potrebe po ekonomistih oz. dipl. ekonomistih, psihologu, treh zdravnikih, štirih učiteljih, učitelju glasbe, ekonomistu — komercialistu ter dipl. inž. kemijske tehnologije.

Med številom diplomantov (ocenjujemo, da bo letos zaključilo štu-

dij 30 strokovnjakov), namerami za študij v zaključnem letniku srednjih šol (ocenjujemo, da se jih bo 35 vpisalo na višje in visoke šole) in potrebami po strokovnjakih torej obstajajo nesorazmerja. Naši diplomanti srednjih šol želijo nadaljevati šolanje predvsem na ekonomiji, računalništvu, pedagoški akademiji in filozofski fakulteti. Na nekaterih od teh področjih bodo težko dobili zaposlitev. Možnost, da pridobijo kadrovske štipendije v občini bivališča, je minimalna, saj sta razpisani samo dve štipendiji, in sicer za poklic ekonomista, oz. za dipl. inž. kmetijstva.

Kako preseči to stanje?

Z večjo družbeno akcijo nam je v tem letu uspelo razpisati večje število štipendij kot v preteklem letu. Takšna aktivnost ima določeno mejo v konkretnem delovnem okolju, ko se pojavljajo ovire v iztrošeni in zastareli tehnologiji ter premalo izobrazbenih in osveženih kadrih. Kadrovska politika je v mnogih okoljih prepuščena »administratorskim« . Občinska kadrovska služba ni zasedena in tako ne more koordinirati izvajanja določil družbenega dogovora o kadrovske politiki.

Največ dela bomo morali vložiti v izdelavo in izvajanje kvalitetnih srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih planov v vseh naših OZD in delovnih skupnostih in v okviru teh jasno pokazati cilje prestrukturiranja kadrov in dviga izobrazbene ravni kadrov.

Sama ugotovitev o poslabšanju kvalifikacijske strukture kadrov v zadnjih petih letih brez jasnih ciljev je jalova.

Marija POGLAJEN

Štipendije iz Titovega sklada še nepodeljene

Praznujemo desetletnico ustanovitve Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev SR Slovenije.

Ob jubilejnem letu smo želeli pridobiti primerne kandidate za štipendiranje, še posebno pa kandidate za štipendiranje mladih delavcev. To nam zaenkrat ni uspelo v celoti. Prejeli smo pet predlogov za štipendiranje učencev — študentov, otrok delavcev, za redno izobraževanje, predlogov za štipendiranje mladih delavcev pa zopet ni bilo.

Vložili smo napore, da bi našli aktivnega, marljivega mladince, ki si je s svojim delom in dosedanjim izobraževanjem pridobil zaupanje sodelavcev in ki bi želel nadaljevati izobraževanje v svoji osnovni smeri. Takemu mladincu smo želeli omogočiti študij iz dela, ga za leto ali dve oprustiti delovne obveznosti in ga nato zaposliti na zahtevnejših delih in nalogah.

Razpravljali smo že o tem, ali takšnih mladincev ni, ali so

morda kriteriji za pridobitev Titove štipendije preostri in ali rezultati niso odraz premajhne obveščeniosti o pogojih štipendiranja. Bolj kot naštetih razlogi pa zaskrbljuje premajhna aktivnost osnovnih organizacij mladine in sindikata v OZD in krajevnih skupnostih. Predlagatelji so lahko poleg svetov šol tudi osnovne organizacije ZSMS in ZSS.

Tako tudi o tej priliki pozivamo, da bi v občini odkrili mlade, aktivne in marljive učence in študente ter med mladimi delavci talente z željo po izobraževanju. Rok za kandidiranje so podaljšani do 31. avgusta t. l. V tem letu lahko podelimo eno štipendijo učencem in študentom-otrok delavcev ter eno štipendijo mlademu delavcu. Razpis štipendij je bil objavljen 17. maja v časopisu DELO in v Delavski enotnosti, razgrnjen pa je tudi na oglasni deski Skupnosti za zaposlovanje v Litiji.

Majda HOSTNIK

Skupne delovne akcije občanov in mladine še niso zamrle. Pa bo igrišče spet urejeno in kanalizacija položena (Foto: GO)

Družbenopolitično usposabljanje v naši občini

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija, enota delavska univerza, vsako leto izdela tudi program družbenopolitičnega usposabljanja.

V sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami kot nosilkami izobraževanja organiziramo programe za usposabljanje komunistov, sindikalnih delavcev, samoupravljalcev, delegatov, mladine in drugih občanov.

Za potrebe zveze komunistov pripravimo seminar za kandidate za sprejem in novospregate člane ZK, šolo marksističnega samoizobraževanja, seminar za nove člane sekretariatov, za prosvetne delavce, evidentičarje, za člane OK ZKS, enoletno politično šolo.

Najobširnejši program vsako leto izvedemo za sindikalne delavce. Organiziramo sindikalno politično šolo, seminar za člane delavskih svetov, samoupravne delavske kontrole, disciplinskih komisij, seminar za delavce, ki urejajo stanovanjska vprašanja v OZD, delajo na področju inventivne dejavnosti oz. na področju kulture.

Program obsega tudi izobraževanje delegatov in aktivistov SZDL, mladine ter usposabljanje za samoupravljanje delavcev v TOZD in OZD. Z njim želimo doseči, da bi delovni ljudje in občani obvladali teoretično in idejnopolično vsa najbolj aktualna vprašanja razvoja ter graditve samoupravne družbe in obenem akcijsko usposabljali.

Žal pa ugotavljamo, da obisk na predavanjih ni vselej zadovoljiv, kljub temu da imamo na voljo strokovno usposobljene mentorje. Zato bi ob tej priložnosti pozvali vse udeležence prihodnjega izobraževanja k boljsemu obisku in sodelovanju.

Jelka Belec

Obvestilo

Občinska zdravstvena skupnost Litija obvešča vse obrtnike in kmete, da v zdravstveni skupnosti lahko uveljavijo pravico do solidarnostnih sredstev iz naslova stroškov za zdravstveno varstvo zaradi nesreč pri delu in poklicne bolezni ter nadomestila osebnega dohodka, ki jim gre po samoupravnem sporazumu o uresničevanju zdravstvenega varstva (Ur. list SRS št. 26-83).

Obračun solidarnostnih sredstev za prvo polletje 1984. leta bo opravljen na podlagi vloge obrtnika oz. kmeta.

Vloge sprejemamo najkasneje do 31. avgusta 1984. leta.

Podrobnejše informacije dobite v Občinski zdravstveni skupnosti, Litija, Ponoviška 3.

Občinska zdravstvena skupnost Litija

20. junij — dan civilne zaščite

V popoldanskem radijskem dnevniku so tistega dne govorili o civilni zaščiti, kako naj se člani pripravljajo, da bodo sposobni pomagati ljudem tudi v nesrečah in ne le v vojni.

Ni minila niti dobra ura, ko se je na cesti pred hišo ustavil avto. Iz njega je stopil mlad mož. Priblížal se je in povedal, da mu je prejšnji večer neznan pes doma pred hišo ugriznil punčko, staro 6 let. Stekel je za njim, a pes je bil hitrejši. Žalosten se je vrnil domov. Oba starša sta se skupaj z otrokom odpeljala k zdravniku. Ko je le-ta pregledal otroka, ga preventivno cepil, je želel vedeti,

čigav je pes in ali je cepljen proti steklini. Nista mu znala oziroma mogla odgovoriti. Zato je zdravnik naročil, naj do 22. 6. 1984 poišče ta psa, sicer bo moral klic cepiti proti steklini.

Vrnili so se domov. Noč je bila dolga, tudi delovni dan ni hitro minil, zakaj ves čas je nad njima visela skrb. Kako dobiti psa? Ali je imel steklino? Kdo naj bi pomagal? Pozno popoldne sta se odločila, da prosita za pomoč civilno zaščite.

Poveljnik in načelnik civilne zaščite sta z očetom in materjo razmišljala. Po telefonu so poklicali nekaj

občanov v domačem kraju in v Kresnicah, a vsi so odgovorili, da imajo psa skrbno privezanega. Kaj sedaj? Poveljnik je odločil, da aktivira 10—15 članov civilne zaščite iz Jevnice in Kresniških Poljan. Takoj smo poklicali po stažu najstarejšega kurirja civilne zaščite, da bi raznesel vpoklice. Ta se je takoj odzval, prav tako člani, ki so bili doma. Zbrali so se v Jevnici. Pridružili so se jim tudi nekateri prostovoljci. S seboj so imeli vrvo, en član civilne zaščite tudi lovsko puško.

Da bi zajeli ves teren od Save prek železnice in vasi do gozda, so se razporedili v streško vrsto. Tako so prečesali ves prostor. Po enem kilometru poti sta člana civilne zaščite opazila na tleh za staro barako leže-

čega psa. Bil je pravi in brez vsake pasje ovratnice. Član civilne zaščite — lovec je snel puško, pomeril in zadel. Takoj so po telefonu obvestili postajo milice v Litiji o uspehu akcije, saj so oni že pred nami iskali psa. Prizadeti oče je takoj odpeljal psa v Litijo na Postajo milice, le-ti pa na veterinarsko postajo v Ljubljano.

Tako se je v dobrih dveh urah uspešno zaključila reševalna akcija v veselje prizadetih in članov civilne zaščite Jevnice.

Eva KOVIČ

Letošnje »vroče« poletje...

Rekli boste: »Le kakšno vroče poletje!« Prav imate. Sonce res ni preveč radodarno, zjutraj nas skorajda zebe. Toda, če so že roke in noge hladne, pa so vroče naše glave. Zaradi cen, namreč. Temperatura se je dvignila že spomladi, ko smo zvedeli za nove, precej višje cene turističnih storitev. Marsikomu so se sanje o prijatnem dopustu čez noč razblinile.

Nato so nas skorajda iz dneva v dan »prizadele« vesti o novih podražitvah. Podražil se je bencin, pa hrana, obleka, obutev.

Ne bomo se opirali na razna statistična poročila, pa vendar smo lahko prebrali, da so se npr. mesni izdelki v primerjavi z lanskim majem podražili za več kot 50 odstotkov. Če bi si ogledali še druge cene najosnovnejših živil in »primerjali lansko« košarico z letošnjo, bi kaj lahko ugotovili, da je le-ta precej lažja.

Pa pogledjmo, s čim smo jo napolnili za sto starih jurjev.

V trgovini smo kupili 2 kg kruha, 2 kg krompirja, 2l mleka, 1 kg sladkorja in moke, 1l kisa in olja, pri mesarju pa 1 kg govedine in — denarnica je prazna. Zmanjkalo je denarja za sadje in zelenjavo, ki naj bi tudi bila sestavni del našega vsakdanjega jedilnika. Tisti, ki imajo svoj vrtniček, je lažje. Kdor pa mora po vsak peteršilj ali solato v trgovino, že ve, da je to precejšen izdatek. Pred dnevi sem na trgu slišala nekoga, da banane kupi le še za otroke. Sicer pa upajmo, da nas bo tudi letos narava obdarila s svojimi izvrstnimi sadeži, ki so zastoj, le malo volje in truda je treba, da jih nabere.

Pa tudi z odločitvijo, da letos pač ne bomo šli na morje, se moramo sprijazniti. Tudi doma se namreč najde kaj prijetnega in osvježujočega. Narava pa nam ponuja mnogo več, kot si mislimo. Zakaj ne bi združili prijetno s koristnim?

Jelka BELEC

JAMO MORAŠ IMETI RAD

Ko sem se tistega lepega jutra vozil proti Zagorju, se je vse okrog mene razlivalo nežno zelenje. Odcvetela drevesa so pripravljala nastavke za prve sadeže, v vejah so pele ptice, meni pa je v ušesih vseskozi odzvanjala znana rudarska pesem:

Poglejte, kje nam je polja orati, poglejte, kje nam je za kruh se pehati...

Odhajal sem namreč na obisk h kisovskim rudarjem, tja dol, globoko v osrče zemlje, zato sem še tembolj občutil lepoto narave in podoživljal stisko pesnika — rudarja. Spraševal sem se, le kako je tam doli, kjer ne sije sonce, kjer gorijo le rudarske svetilke. Kakšen je rudarski kruh danes, po toliko letih?

V šoli sem spoznal Klopčičevega Drečnikovega Andreja, ki je s krampom zamahnil, da je skalo na dvoje preklal. Zdaj pa bi rad spoznal tudi rudarja današnjih dni, se srečal s črnimi revirji. Ali so revirji sploh še črni?

Hiše in blokovi v Zagorju so se kopali v sončni luči, ko sem se vozil po glavni cesti, in prav nič ni kazalo, da bom vsak čas parkiral pred sivo rudniško zgradbo v Kisovcu, kjer se nad jaškom ponosno dviga rudniški stolp.

Na dvorišču so delavci pripravljali jamski les, ko sem kar malce s strahom odprl vrata rudniške stavbe in si polglasno rekel: »No, in zdaj si tu!«

Na hodniku me je sprejel poslovodja kisovske jame Andrej Radej. Petinštirideset let šteje, pa je še tako mladosten, da bi mu jih sploh ne prisodil. Po krepkem stisku roke in rudarskem pozdravu Srečno je razpoloženje na mah drugačno.

Stopiva v pisarno, kjer mi prijazen gostitelj na tabeli pokaže, da so leta 1962 v tej jami nakopali 330.230 ton premoga, to je bilo rekordno leto, in da poslednj ta številka upada. Od leta 1979 je jama uradno v zapiranj. Še vedno pa je v njej premog, ki ga dvigajo na površje.

Potlej mi na jamskem načrtu pokaže, kje se bova spustila v jamo in kod vse bova hodila. Ko gledam najino pot, mi je kar malce tesno pri srcu, ampak pokazati tega za vse na svetu ne maram.

Odpraviva se po stopnicah navzdol v garderobo. Na levi strani stopnišča je prostor, kjer rudarji čakajo na razporeditev, desno pa so kopalnice in čajna kuhinja. Delovni prostor čistilke Marije pa je čisto na desni. Tovaščarski Radej ji naroči, naj me opremi, kot se za rudarja spodobi. Če bo kaj premajhno, s smehom doda, naj pa zamenja. Potem v garderobi pomerjam svojo novo »delovno« obleko. Hlače so mi v pasu preozke, tudi škornjev ne spravim na noge. Nasmehnem se in si mislim: Fant, treba bo shujšati. Rudarji takih skrbi najbrž nimajo.

Ko mi Marija zamenja, kar je potrebno, se počutim že pravega rudarja. Na glavo dobim še čelado, čez ramo torbico za akumulator in že sva z Andrejem na poti v svetilničarno. Janez Simončič nama izroči akumulatorje s svetilkami, na ramo pa nama obesi samoreševalca. Andrej mi potem v sosednjem prostoru praktično pokaže, kako se samoreševalec uporablja. Upam, da mi ga ne bo treba uporabljati, ne ve pa se nikoli.

Vpiševa se tudi v posebno knjigo. S tem se obvezujem, da grem v jamo na lastno odgovornost. Prav, si mislim, tako sem se tudi odločil.

Na zeleni tabli s kredo piše, da je v jami 60 rudarjev, dva nadzornika in trije poslovodje. Ko se odpravljava k jaški, zbršijo še devet ljudi in napišejo 61. »Aha,« si rečem, »enainšestdeset sem jaz«, in občutek ponosa me popolnoma preplavi.

Zdaj se oglasi Andrej: »Jaz sem Andrej, ti pa si...« »Jože«, se predstavim še enkrat. »Veš«,

pravi »morava se poznati po imenih, če bi se doli v jami kaj zgodilo in bi se morala poklicati.«

Pred jaškom se nama pridruži še tovariš iz uprave. Zdaj smo trije, ki nas povezuje ista pot. Prijatelj Mujo, ki upravlja z dvigalom, pripravi vse za spust. Ko že stojimo na »šali« in pozvoni, se nam še enkrat nasmehne in zaželi SREČNO.

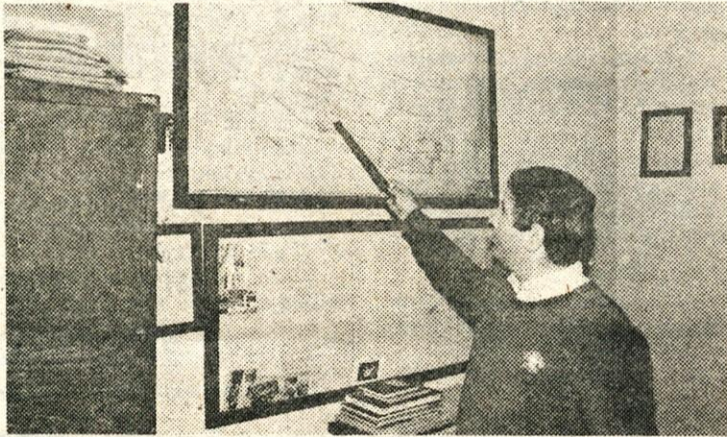
Spuščamo se navzdol v globino. Na čeladah nam zagorijo lučke. Hitrost 3,5 metrov na sekundo. V ušesih čutim pritisk, srce mi bije hitreje. V meni se oglašata neka do zdaj neznana godba: »Prihajam k vam, prijatelji, dovolite, da vam rečem sodruzi. Nespreten, kakršen sem, mehkužen, »zasvojen« z vsemi boleznimi civilizacije. Med vas, delavce, rudarje, ki ne nosite na jeziku praznih obljub in ne trošite nepotrebnih besed. Med vas, ki sem vas vedno spoštoval in občudoval, nisem vas pa mogel do-

glava zaradi štrcljev, ki visijo s stropa, vedno nekoliko sklonjena.

Prispemo v manj obljuden rov, kjer zaslišimo človeške glasove. Andrej mi pove, da tu rudarji čistijo rov, odprli bodo novo transportno pot. S fanti se pozdravimo, si z zanimanjem ogledamo drug drugega, nato nadaljujejo z delom. Andrej jim svetuje, kako naj se lotijo podporja, jih še potreplja po ramenu in že se odpraviva.

Po vpadnikih (lestvah) se spuščamo navzdol na novo polje. Spreddaj Andrej s tovarišem iz uprave, v sredini jaz, nad mano rudar iz skupine, ki nas spremlja. Spuščamo se počasi in previdno.

Noga tipa v temo, roki poprijetama kline. Nekje globoko pod seboj slišim, kako se Andrej in tovariš pogovarjata. Mislim, da sta že na dnu, pa se z vsakim klinom uštejem. Spuščamo se že celo večnost, v noge se zajeda

Poslovodja Andrej Radej kaže na jamski karti, kam naju bo vodila pot navzdol (Foto: GO)

življati tako, kot bom imel priložnost danes.«

Ustavimo se, rešetke dvigala se odpro. Izstopimo. Zrak je topel, malo težak, diši po premo-

utrjenost, roke rahlo trepetajo. Končno smo le na obzorju.

»Vsak čas bomo na čelu,« pravi Andrej in se mi prijazno nasmeje. Pokimam mu in se ve-

Po prihodu iz jame pa še obvezen posnetek za spomin (Foto: GO)

gu. Pred nami je rov, po katerem zakoračimo, nad nami nizek obok, sprva kamenit, zidan, potem pa obokan z železnim podporjem in lesom. Tu in tam je že razpokan, po tleh blato, ponekod teče voda. Jamski tiri, ponekod vidni, drugod pod vodo, vozčki in mi, ki se sklanjamo, lezemo, tipamo...

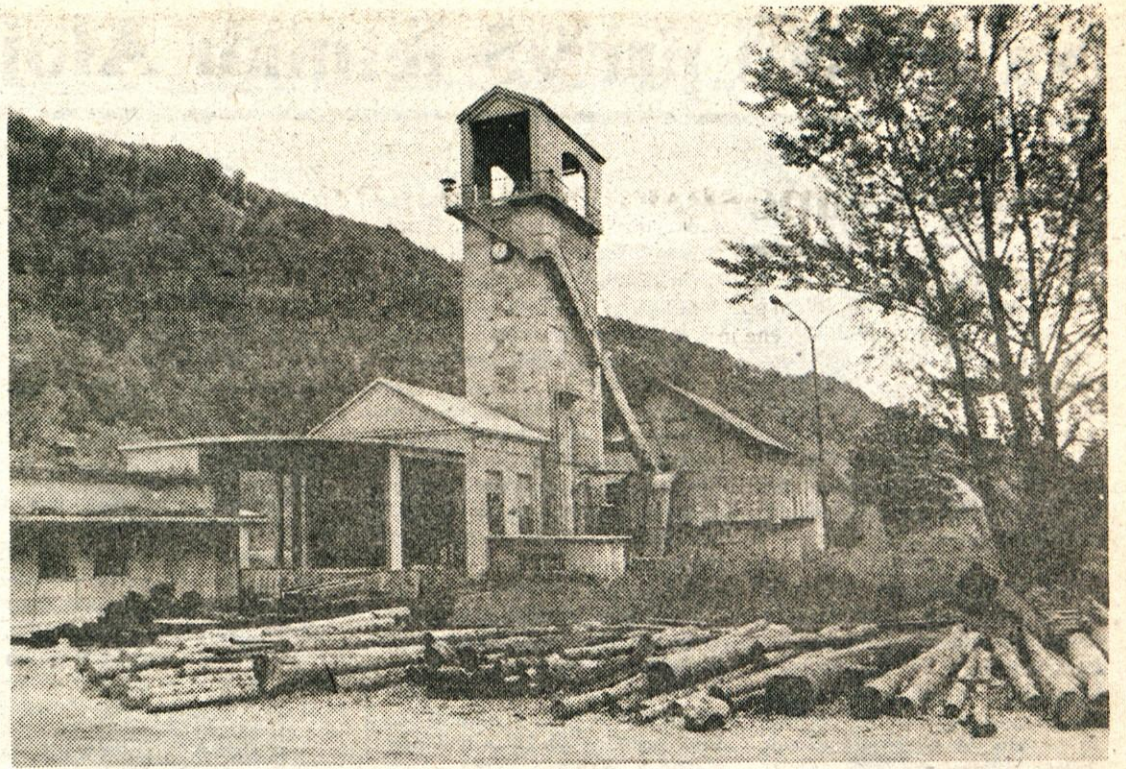
Hodim v sredini, gledam pod noge, da se ne spotaknem, kdaj pa kdaj zadeneš s čelado v nizek strop, široko razprtih oči opazujem in srkam vase Andrejevo razlago. V sebi pa ves čas ujkam drobno misel: Zdaj hodim po poteh svojih dedov in stricev. Zdi se mi, da jim še nikoli nisem bil tako blizu.

Hodimo, hodimo. Tri lučke v temi. Začnem se znojiti, saj je

selim srečanja, ki me čaka. Skozi ozko »okno« v tleh zdrseva v nov rov, kjer zagledam črne rudarje. Hitijo z delom. Nekdo vrta s kompresorjem na stisnjem zrak, drugi vlačijo železne opornike, ostali kopljejo in mečejo premog na transportni trak. V jami je toplo, rudarji so preznojeni, v samih majicah, črni od premogovega prahu.

Lučke na naših čeladah si pomežiknejo v pozdrav, oči se nam svetijo, ko si zaželimo SREČNO. Vidim njihove utrjene, a dobrodruške obraze. Nasmeh, belino zob, sredi črnih lic.

Znova mi pride na misel tista pesem: Poglejte, kje nam je polja orati. Zberemo se skupaj kot jata golobov, z beležnico v

Rudniški stolp nad jamo Kisovec (Foto: GO)

roki lovim njihove misli. Pravijo mi, da se dela ne bojijo, na nevarnost ne mislijo, čeprav se strogo držijo vseh varnostnih pravil. Lučka, ki visi pod stropom, meri plin in jih varuje... Pripovedujejo mi o svojem delu, o tem, koliko zaslužijo in še o marsičem drugem. Mlad fant mi zaupa, da bo ostal kar v jami, čeprav je že pričel s študijem na fakulteti. Dobro se počuti, pravi, saj med rudarji vlada pravo tovarištvo in solidarnost.

V jami je prepovedano kaditi, še vžgalic ne smeš imeti v žepu, zato nekateri rudarji žvečijo tobak. Tudi meni ga ponudijo, pa ga hvaležno odklonim. Kar malce namuznejo se, saj se ve, da ga vsakdo ne prenese.

Ko se pogovorimo in jaz nasitim svojo radovednost, se prijazno poslovimo in z Andrejem se že vzpenjava navzgor. Vmes se za hip ustaviva, toliko, da mi Andrej pove: »Veš, jama je treba imeti rad. Nenehno moraš skrbeti zanjo, jo pregledovati in ukrepati. Drugače je lahko zelo narobe,« se zasmeji in pokaže dve vrsti belih zob. »Pravi profesor, tale Andrej,« si mislim. »In kako zna pripovedovati, da mu človek mora prisluhniti.«

Ko prideva na »šalo«, naju potegnejo navzgor. V oči udari belina jasnega dne, pljuča zadihajo sproščeno. Šele tedaj veš, kje si bil in kaj pomeni rudarju sleherni povratek na površje.

Ponos mi širi prsi, ko z Andrejem ugasneva svetilki in se za spomin še slikava pred jaškom.

Vem, da bom ta dan pomnil kot malokaterega in prisegam si, ko z Andrejem koraka čez dvorišče v rudniško zgradbo, da bom z vsako lopato premoga posej znal bolj ceniti ljudi, ki nam na površje spravljajo to črno zlato.

Resnično: odkriti se ti je treba, rudarski stan! To vem zdaj prav zagotovo.

Jože SEVLJAK

● MLADI V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA:

Pravih rezultatov po javni razpravi ni

»Razprava o položaju mladih v organizacijah združenega dela je prinesla veliko stališč in zaključkov, ki pa se žal zelo počasi uresničujejo, za kar so odgovorne tudi ZSMS, sindikalne organizacije in organizacije zveze komunistov,« je v uvodu dejal predsednik občinske konference ZSMS Litija, ko so na skupni seji predsedstev občinske konference mladine in občinskega sindikalnega sveta razčlenjevali rezultate spomladanske javne razprave.

Zadovoljni smo lahko z delom mladih v Predilnici, katerih delovanje je opaziti v vseh fazah političnega delovanja. Miro Bregar je poudaril, da so se ponekod pojavili določeni premiki, predvsem po zaslugi obiskov in vzpodbujanja za delo v osnovnih organizacijah. Jani Jerant je poudaril, da bi bilo treba skupno zastaviti vse moči najprej v večjih neaktivnih osnovnih organizacijah, kot sta Lesna industrija in Gradmetal. To pa je možno izpeljati le s sodelovanjem sindikalne in partijske organizacije v OZD.

Janez Kres, predsednik Občinskega sindikalnega sveta, je poudaril, da je pri delovanju vsake osnovne organizacije važno načelo »pravi človek na pravem mestu« ter nakazal problem neizkušenosti ter problem zaradi preobsežnih in nerazumljivih gradiv, npr. v Delegatskem obveščevalcu. Vsi prisotni so menili, naj bi izhajal kot priloga Glasila občanov. Slavka Matoz je menila, da se moramo vsi skupaj bolj zavzemati za reševanje ekonomskih problemov mladih ter za izboljšanje razmer pri delu.

Franci Kajba, sekretar Občinskega sveta zveze sindikatov, je orisal tudi probleme v sindikalni organizaciji, saj se tudi v njihovi organizaciji

pojavljajo podobni problemi neaktivnosti kot pri mladih. Prav tako je stanje ocenjeval Stane Sevljak, sekretar občinskega komiteja ZK. Margeta Mlakar—Agrež je poudarila, da je treba prenehati s forumskim delom, se vrniti v bazo in krepiti njeno delo.

Skupna seja predsedstev je prinesla nekaj zaključkov, med drugim tudi zadovoljstvo, da je treba delo posameznih DPO v OZD postopno aktivirati in oživiti. To pomeni, da se morajo izvršilno politični organi DPO akcijsko vključiti v spodbujanje dela DPO najprej v Lesni industriji, Gradmetal, Usnjarni... in s stalno prisotnostjo sekretarjev DPO v teh temeljnih sredinah težiti k temu, da se vpliv DPO stalno krepi. S sprejetimi stališči skupne seje pa sta predsedstvi seznanili vse DPO v naši občini.

Rudi Bregar

DOPISUJTE ZA GLASILO

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija enota Delavska univerza Litija

objavlja

RAZPIS

za vpis

- v poklicno kovinarsko šolo
- v poklicno elektro šolo

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje nameč dovoljuje, da si dijaki, ki so prekinili redno šolanje, in slušatelji, ki niso dokončali šolanja ob delu, izobrazbo lahko pridobijo še po starem programu izobraževanja. Interesenti! Vabimo vas, da se vpišete in tako izkoristite še zadnjo možnost za pridobitev poklica omenjenih strok. Prijave sprejemamo do 30. septembra 1984.

Na obisku pri 95-letniku Alojzu Juvanu

S kakšnimi občutki trkaš na vrata človeka, ki si ga ob njegovi 95-letnici prišel obiskat z namenom, da bi za bralce Glasila občanan pripravil njegov portret? Najbrž imaš kar malo treme, ko po prijaznem povabilu odpiráš vrata njegove hiše in si že takoj na začetku skušáš predstavljati njegov lik. V sobi, v kateri je vse polno knjig, za kmečko pečjo pa odprt harmonij, je samo njegova žena Marija, in ko ji poveš, po kaj si prišel, ga prijazno pokliče iz sosednje sobe.

Možakar, kakršen je Alojz Juvan s Klenika 15, je vse kaj drugega kot betežen stavec. Pokončne postave, čvrstega koraka in mehkih, dobrohotnih oči. Seže ti v roke, zaupljivo in prijateljsko te povabi za mizo, da si ves domač in sproščen.

»Če bi hotel povedati vse iz mojega življenja«, pravi, »bi bili to romani z mnogimi knjigami.«

Ko postavi na mizo buteljko belega in žena Marija prinese še sladkarij se odločiva, dá se bova zaustavila samo ob najbolj zanimivih mejnikih. Pravzaprav tako odloči sam po krajšem razmisleku. Vidi se, da je vajen odločati, saj je bil dolga leta pri železnici.

Potem sva odprla knjigo spominov. Vse je prihajalo znova pred njegove oči, kot bi bilo včeraj. Nisem še srečal človeka, ki bi imel tako izvrsten spomin, kakšnih podrobnosti se je vse spomnil.

Rodil se je 18. junija 1889. Bil je še majhen, ko se je družina preselila v Nemčijo, kjer je oče delal kot kovač pri rudniku. Mladi Alojz je tam naredil vse šole, privatno pa se je učil tudi glasbo. 12 let jih je gostila tujina. Potem so se vrnili v domovino. Oče je na Vačah kupil domačijo, kjer je bil Alojz nekaj časa za organista.

Zastal je nekoliko s pripovedjo, toliko, da se je domislil: »Veste, znanje nemškega jezika in pa glasba sta me vedno reševala.«

V 1. svetovni vojni so ga ujeli Rusi. Z živinskimi vagoni so jih peljali v Sibirijo. Kar 14 dni so bili na vožnji. Ne zato, ker bi bila pot tako dolga, pač pa zato, ker so kot manj pomemben transport na vsaki postaji stali.

V mestu Tjumnu je bil nekaj časa v lagerju. Razsajal je tifus, zdravil pa ni bilo, zato jih je mnogo pomrlo. Preživele so poslali na kmete na okrevanje. Tam je delal za nekega župana. Veliko je potoval z njim naokrog po vaseh. Tako se je zgodilo, da je prišel tudi do harmonija. Zaigral je nanj. Kakšno odkritje je bilo to za tamkajšnje ljudi.

Ko so ga okoliščine čez dve leti prestavile na drug konec ruske zemlje, ga je rešilo znanje nemškega jezika. Spet je kot ujetnik prišel k družini, ki je imela rada glasbo.

Oktober 1918 je prišel domov in takoj naredil prošnjo za spremembo na železnico. Položil je vse potrebne izpite in postal prometnik v Kresnicah. Leta 1921 se je poročil z ženo Barbaro. Rodili so se jima trije otroci.

Zdaj se je njegova pripoved prevesila v drugo obdobje njegovega življenja. Prišla je druga svetovna vojna. Ko so Nemci zasedli naše kraje, so začeli odpuščati tudi naše železničarje. On je bil takrat že šef postaje. Prometniki so drug za drugim odhajali v partizane, sam se je tudi povezal z OF. Političnim delavcem na levem in desnem bregu Save je prinašal važne dokumente. Bili so to vojni redi, načrti postaj in

drugo. S svojimi prometniki se je dogovoril, da bodo zaplenili postajno blagajno. Uprizorili so napad in šefa s pištolo »prisilili«, da jim jo je izročil. Seveda mu je to pri Nemcih nakopalo huđe težave. Zaradi tega so ga Nemci kasneje tudi odstavili.

Leta 1944 mu je umrla žena. Pokopali so jo na Vačah, čeprav so bile ceste blokirane in se je moral pogrebni sprevod prebijati po grabnu.

Svojo drugo ženo Marijo je poznal še kot mlado dekle, ki je v Verneku prevažala ljudi preko Save. Leta 1947 sta se poročila in se 1952. leta preselila na Vače.

Zivljenje jima zdaj teče mirno in spokojno. Alojz je še vedno ves čil. Ženi Mariji, ki je bolj bolehná, veliko pomaga. Tudi skuha, če je treba. Nič ga ni sram, saj če delaš z veseljem, pravi, ni nič težko.

Še vedno se vozi na Vače z mopedom, pa tudi na drevo zleze, če je treba. Vstaja ob 6. uri in hodi spat okoli 22. ure. Je enostavno kmečko hrano, opoldne pa tudi meso.

»Vedno sem v gibanju,« pravi, ko ga sprašujem po receptu za njegovo vitalnost. »Duševno in telesno sem v gibanju. Veliko tudi berem, nemške in ruske knjige, pa na harmoniji kaj zaiigram. Večkrat z ženo tudi kaj zapojeva.«

Gledam ju in občudujem. Kakšna čudovita harmonija vlada med njima. Žena Marija, za katero bi rekel, da je bila nekoč prava lepota, ga vsakokrat, ko kaj reče, pogleda s tolikšno toplino in ljubeznijo. Zanj pravi, kako je dober in kako ji rad pomaga.

Alojz Juvan je srečen človek. Nikoli ni veliko zahteval, bil je z

Takole pa se 95-letni Alojz ušede na svojega jeklenega kónjička in se odpelje po opravkih (Foto: GO)

malim zadovoljen. Na vrtu ima instrumente za hidrometeorološko in agrometeorološko opazovanje.

»Še vedno sem šef,« pravi z nasmehom, ko izpolnjuje poročila in se spodaj podpisuje pod rubriko »šef postaje.«

Ko odhajam, je pri srcu toplo tudi meni. Špoznal sem dva človeka, od katerih se lahko toliko naučiš. Dobrote, strpnosti in medsebojnega spoštovanja, ki nam ga včasih že kar malo primanjkuje.

»Iskrene čestitke za vaših 95 let tudi v imenu naših bralcev,« voščim ob koncu in sedem v avto. Vesel je teh besed, ko se mi zahvaljuje in mi pomaha z roko.

»Pa še kaj pridite,« pravi. »Bom,« obljubim in že se bela hišica skrjuje za zeleni parobek. Jože SEVLJAK

Hitreje do učbenikov

Zaradi čedalje večjih stroškov, ki jih imajo starši jeseni s šolskimi potrebščinami in knjigami, smo letos ponovno organizirali sejem rabljenih učbenikov. Nekaj več kot 190 učencev je prodajalo in kupovalo knjige. Vsako knjigo smo učencem ocenili glede na ohranjenost. Prodajne cene so se gibale od 40 — 60 % od cene novih učbenikov in velika večina učencev je kupila knjige skoraj za isti znesek, kot jih je prodala. S koristno in uspelo akcijo bomo nadaljevali tudi v naslednjih letih.

Da bi omogočili cenejšo pot do učbenikov tudi tistim učencem, ki jim jih starši težko kupijo, smo ob koncu lanskega leta zaposlili delovne organizacije, delovne skupnosti in samostojne obrtnike za denarno pomoč pri nakupu novih učbenikov. Žal se je odzvalo izredno malo delovnih organizacij in prispevalo v sklad za nakup novih učbenikov. Takoj jeseni bomo akcijo ponovili, in upamo, da bo takrat odziv večji. Saj gre vendarle za naše otroke. Za denarne prispevke se zahvalujemo naslednjim obrtnikom in delovnim organizacijam: Mesarija Litija, Tekstil Pletilja Litija ter obrtnikom iz Jevnice, Ladu Borišku iz Litije in disku Škraba iz Ribč.

MIJA BERNIK

Alojz Juvan z ženo Marijo pred domačo hišo (Foto: GO)

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti.....

V mesecu juniju se je na območju občine rodilo 20 otrok, 7 dečkov in 13 deklic.

Na Bogenšperku se je poročilo 24 parov. Med njimi so se poročili:

Ferkulj Aleksander, prodajalec iz Ljubljane in Kljun Janja, ref. za dev. sredstva iz Ljubljane, Pogačnik Andrej Anton, profesor iz Ljubljane in Orel Irena, profesorica iz Ljubljane, Breznikar Matjaž, delavec iz Ustja in Beloševič Jadranka, delavka iz Litije, Kos Franc, delavec iz Podroja in Zaman Ana, delavka iz Podroja, Nemanič Mitja, inženir iz Ljubljane in Piskernik Mojca, profesorica iz Ljubljane, Kastelic Srečko, elektromehanik iz Zagorja ob Savi in Adamlje Nives, prodajalka iz Zagorja ob Savi, Tomc Milan, vodovodni inštalater iz Polšnika in Kotar Darija, tov. delavka iz Velike Preske, Knavs Drago, projektant iz Trbovelj in Polak Julija, prodajalka iz Trbovelj, Starič Jože, strugar iz Prelesja in Golob Jožica, delavka iz Strmeča, Kušička Josip, pilot z Reke in Tiršek Irena, stvardesa iz Ljubljane, Adamlje Peter, natakir iz Ustja in Višnikar Mojca, strojni knjigovodja iz Litije, Povše Jože, kmetovalec iz Dobovce in Jesenssek Majda, prodajalka iz Sp. Jelenj, Povše Martin, avtoprevoznik iz Dobovce in Gruden Branča, učiteljica z Dol pri Litiji, Napret Konrad, strugar iz Trbovelj, in Deželak Zlata, ekonomski tehnik iz Trbovelj, Gospeti Rajko, delavec iz Litije in Gorišek Alojzija, delavka iz Litije, Besednjak Dušan, strojni tehnik iz Vojnika in Naraločnik Nataša, zobotehnik iz Trbovelj, Kušar Vili, električnik iz Hrastnika in Kolar Anita, študentka iz Hrastnika, Smolič Jože, mizar iz Gabrovnice in Borak Mojca, delavka iz Veliškega Gabra.

Umrlí v juniju:

Marin Urška, 84 let, iz Dobovce, Žonta Stanislav, 58 let, iz Strmeča, Tomc Amalija, 81 let, z Raven nad Šentrupertom, Kramžar Janez, 83 let, iz Radgonice, Ambrož Janez, 81 let, iz Šmartnega pri Litiji, Strzelba Elizabeta, 83 let, z Ustja, Komar Stanislav, 88 let, iz Črnege potoka, Pavlin Marija, 84 let, iz Litije, Primožič Pavla, 84 let, iz Črnege potoka, Vozel Franc, 76 let, iz Podbukovja, Koprivnikar Marija, 58 let, iz Litije, Vodenik Angela, 89 let, iz Stranskega vrha, Nagode Elizabeta, 92 let iz Črnege potoka, Grom Frančiška, 85 let, iz Jastrebnika, Groznik Mitja, 24 let, iz Litije, Jermene Frančiška, 93 let, iz Laz pri Vačah.

100 LET

Ob 100-letnici je GD Šmartno izdalo tudi posebno brošuro, v kateri je opisano delovanje društva v preteklih 100 letih. Poleg bogatega slikovnega gradiva je v brošuri tudi obilica splošno zanimivih podatkov o Šmartnem v preteklih 100 letih. Brošuro je mogoče dobiti tudi v litijski knjigarni.

Junija je bilo v Šmartnem veliko slavje. Tukajšnje gasilsko društvo je namreč praznovalo 100-letnico obstoja in delovanja, ob tej priložnosti pa so odprli tudi nov gasilski dom.

Na soboto, 16. junija, je bila slavnostna seja upravnega odbora GD Šmartno, kjer so naj-

Jurij Adlešič, nadučitelj v Šmartnem; pred 100 leti je ustanovil gasilsko društvo, ki je nato postalo glavno središče samozaščitnega delovanja, poleg tega pa tudi kulturnega in občinskega.

bolj zaslužnim članom podelili priznanja, predsednik društva Franc Gradisek pa je v slavnostnem govoru spregovoril o delu društva v preteklih 100 letih. Krajevna organizacija SZDL Šmartno je ob tej priložnosti podelila GD Šmartno priznanje OF.

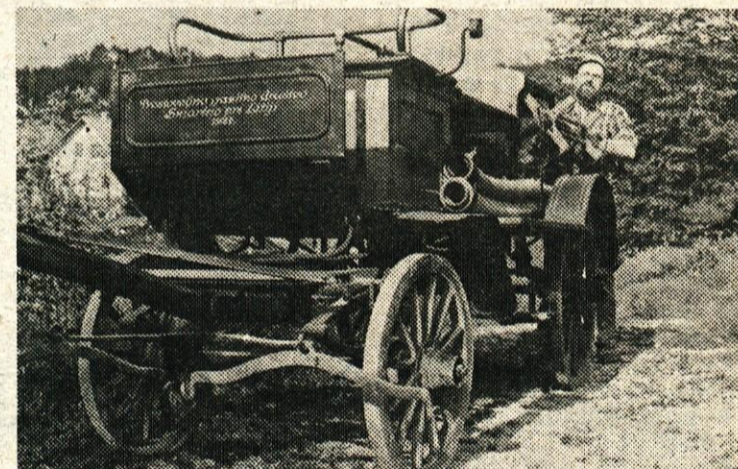
Naslednji dan, na nedeljo, se je po Šmartnem razvila velika parada gasilskih enot, in enot civilne zaščite, ki so jih popestriale številne narodne noše. Pred novim gasilskim domom je bila nato osrednja proslava, slavnostni govornik pa je bil predsednik občinske gasilske zveze Franc Mali, ki je poudaril pomen gasilstva v sistemu naše družbene samozaščite in šmarskim gasilcem izročil visoko republiško gasilsko priznanje. Ob tej priložnosti je GD Šmartno prejelo tudi visoko priznanje litijske občine — listino o priznanju, ki jo je na proslavi gasilec izročil predsedniku občinske skupščine Branko Pintar.

Nov gasilski dom v Šmartnem, ki so ga gasilci večji del zgradili s prostovoljnimi delom, je odprl

častni predsednik društva Franc Stopar. Gasilski dom je za Šmartno velika pridobitev, saj bodo v njem odslej lahko delovali poleg gasilcev tudi mnoge druge organizacije. Pri gradnji novega doma sta se najbolj izkazala Drago in Ivan Ambrož, ki

sta v gradnjo doma vložila največ prostovoljnih delovnih ur (Drago 2.612, Ivan pa 1.580!). Pri gradnji so sodelovale tudi mnoge organizacije združenega dela, predvsem šmarska Usnjarna.

Tine Brilej

Leta 1927 so šmarski gasilci dobili tudi novo motorno brizgalno, ki je še vedno uporabna in jo skrbno čuvajo. Na fotografiji: gospodar družva Drago Ambrož pripravlja motorno brizgalno za parado ob 100-letnici društva.

Šmarski gasilci ob 100-letnici pred novim gasilskim domom.

Sprejem otrok v VVO Litija

Kljub širjenju kapacitet otroškega varstva v občini Litija je imela komisija za sprejem otrok v VVO v letošnjem letu težko in odgovorno delo. Od 158 novo prispelih prošelj, ki jih je obravnavala, je morala odkloniti 29 otrok.

Pri sprejemu otrok v vrtec je komisija upoštevala tele kriterije:

1. socialni položaj družine
2. okoliš vzgojno-varstvene enote
3. starost in osebnostni razvoj otroka
4. otroke, ki so bili odklonjeni v prejšnjem letu
5. možnost domačega varstva
6. premetitve

Enota	Število prispelih prošelj	Število sprejetih otrok	Število premetitev	Število odklonjenih otrok
Jasli - Litija	21	17	-	4
Medvedek - Litija	26	37	-	1
Najdihojca - Litija	52	19	26	21
Ciciban - Šmartno	41	39	1	2
Sava - Sava	3	3	-	-
Kresnička - Kresnice	7	8	-	1
Jurček - Jevnica	8	8	-	-
SKUPAJ:	158	129	27	29

Problemi pri sprejemu otrok v vrtec bi bili še mnogo večji, če ne bi prišlo do gradnje prizidka v Šmartnem, saj bi bilo tu odklonjenih 30 otrok, kar bi problematiko še povečalo.

V Litiji zaenkrat ni nikakršnih možnosti, da bi gradili prizidek k VVE »Najdihojca« in bomo problem rešili šele s pridobitvijo dveh igralnic v osnovni šoli Litija.

Kljub težkim gospodarskim razmeram vpis v vrtec ni manjši kot v prejšnjem obdobju. Starši ugotavljajo, da je privatno varstvo prav tako drago, spoznavajo pa tudi, da je z varstvom neločljivo povezana vzgoja, ki jo otrok lahko pridobi le s sistematičnim delom v vrtcu. Spoznanje, da je predšolsko obdobje najbolj intenzivno v osebnostnem razvoju vsakega otroka, staršem daje zagotovilo, da bo denar, ki ga vlagajo v otroka, najbolj bogato obrestovan.

V prihodnjih letih prostorskih kapacitet otroškega varstva ne bomo širili, potrebno pa bo organizirati vzgojne oblike, ki bodo namenjene otrokom, ki niso vključeni v vrtec.

KONČAR FRANČ

Letovali smo na Debelem rtiču

Od 15. do 25. junija je 53 predšolskih otrok letovalo na Debelem rtiču. Otroke so vodile tovarišice Milena Kokalj (vodja), Jožica Dariš, Andreja Šubara, Mira Bokal ter Andreja Jovanovič in Metka Zdovc. V vsaki skupini je bilo 9 otrok. S prilagajanjem ni bilo težav, le pred spanjem so se malčki spomnili svojih mamic. Vreme je bilo zelo prijetno in toplo, zato smo tudi čofotali po vodi. Bili smo na izletu v Piranu. Ogledali smo si pristanišče in akvarij. Vožnja z ladjo je bila za vse otroke enkratno doživetje.

Vsi otroci so bili zdravi, naučili so se svežega zraka in sonca.
Kokalj Milena

Peti vpis najboljših učencev

Tretjo soboto v juniju je bila v Valvasorjevi knjižnici na Bogenšperku svečanost ob petem vpisu najboljših učencev v zlato knjigo in knjigo mladih talentov. Priznanja in knjižne nagrade je posameznikom podelil predsednik skupščine Občinske izobraževalne skupnosti Litija Tone Sveršina, kulturni program pa je izvedla litijska glasbena šola.

V zlato knjigo so bili vpisani osmošolci Mirjam Blažič, Borut Dacar, Dejan Grigillo, Jure Grošelj, Nuška Hostnik, Marija Jesenšek, Urška Kobilšek, Jernej Kovič, Bojan Kozlevčar, Miha Lebinger, Urška Povše in Igor Sirk, ki so bili vsa leta odličnjaki; v knjigo mladih talentov pa so bili vpisani Matej Baš, Sebastjan Dimec, Toni Dugorepec, Darko Jelen, Rok Mlakar, Bogdan Mum, Matej in Igor Sirk, Branka Tomazič ter Uroš Uštar za uspehe, ki so jih dosegli na občinskem, področnem ali republiškem tekmovanju.
Boris Žužek

Program prireditev za otroke med počitnicami

Naši najmlajši tudi med vročimi počitniškimi dnevi ne bodo prepuščeni samim sebi.

Za vse tiste, ki bodo ostali doma ali se bodo že vrnili z morja in planin, je Zavod za izobraževanje in kulturo - enoti Matična knjižnica in kino Šmartno - v juliju in avgustu pripravil naslednje prireditve:

- 9.7. (ponedeljek) ob 17. uri mladinski film v kinu Šmartno
- 18.7. (sreda) ob 10. uri ura pravljic v knjižnici Litija
- 23.7. (ponedeljek) ob 17. uri mladinski film v kinu Šmartno
- 25.7. (sreda) ob 10. uri ura pravljic v knjižnici Litija
- 1.8. (sreda) ob 10. uri ura pravljic v knjižnici Litija
- 6.8. (sreda) ob 10. uri ura pravljic v knjižnici Litija

- 6.8. (ponedeljek) ob 17. uri mladinski film v kinu Šmartno
- 8.8. (sreda) ob 10. uri ura pravljic v knjižnici Litija
- 20.8. (ponedeljek) ob 17. uri mladinski film v kinu Šmartno

Ovseh podrobnostih prireditev (vključno tudi z morebitnimi spremembami datumov prireditev) bodo mladi dopustniki obveščeni še s posebnimi plakati in obvestili.

● NAŠA ANKETA

Sredi junija, ko so na gradu Bogenšperk vpisovali učence v zlato knjigo in knjigo mladih talentov, smo se z nekaterimi izmed njih pogovarjali. Zanimalo nas je, kje nameravajo nadaljevati šolanje po končani osemletki, kaj jim je bilo v šoli najbolj všeč, kaj jim pomeni priznanje. Sicer pa preberite zapis razgovora z njimi.

Borut DACAR, OŠ Šmartno: »Imel sem vseskozi odličen uspeh, med vsemi predmeti pa imam najraje kemijo in biologijo. Šolanje bom nadaljeval na srednji naravoslovni šoli v Ljubljani, k odločitvi pa so mi pripomogli starši in učitelji ter sošolec. Priznanje mi bo vzpodbuda za nadaljnja prizadevanja in vesel sem, da so tudi drugi opazili moje uspehe.«

Nuša HOSTNIK, OŠ Gabrovka: »Za vpis v zlato knjigo so me predlagali učitelji. Šolanje bom nadaljevala na srednji pedagoški šoli, najraje pa sem bila pri urah angleščine in slovenščine. Zaprošila sem tudi za štipendijo, ne vem pa, če jo bom lahko dobila. Vpisa v zlato knjigo sem zelo vesela in mi bo lep spomin na osnovnošolska leta.«

Dejan GRIGILLO, OŠ Litija: »Kot vsi mladi fantje imam tudi jaz najraje telovadbo, rad pa imam tudi angleški jezik. Nadaljeval bom na naravoslovni smeri, za štipendijo pa ne nameravam zaprositi. K poklicni odločitvi mi je pomagala tudi socialna

OB VPISU V ZLATO KNJIGO

delavka na šoli. Priznanje mi pomeni osebni uspeh, da sem toliko časa vzdržal s takšnimi uspehi. To je priznanje, ki se ga bom vedno spominjal.«

Mirjam BLAŽIČ, OŠ Gabrovka: »V šoli imam najraje angleški in slovenski jezik in pa zgodovino. V prostem času pa se ukvarjam z ritmiko v ritmični skupini. Delam tudi v dramski skupini, rada pa poslušam glasbo, plešem, pa tudi doma pomagam včasih. Za šolanje na družboslovni smeri sem zaprosila za štipendijo občinske izobraževalne skupnosti. Priznanje pa mi pomeni obveznost, da bom še plodneje delala.«

Bojan KOZLEVČAR, OŠ Šmartno: »Za priznanje me je predlagal razrednik. V šolo sem rad hodil, zato bom nadaljeval na naravoslovni smeri, čeprav me najbolj veseli geografija. V prostem času igram nogomet, precej

pa tudi kolesarim. Ob vpisu v zlato knjigo je bilo lepo, priznanje pa mi ne pomeni kaj posebnega.«

Urška KOBILŠEK, OŠ Litija: »Vpisala sem se na družboslovno smer, vendar imam sprejemne izpite. V prostem času berem najrazličnejše knjige, rada šivam, delam tapiserije, pa tudi doma pomagam, saj si s sestro deliva hišna opravila. Priznanje pa mi je nagrada in dokaz osemletnega uspešnega dela in truda, ki sem ga vlagala v učenje. Vesela sem svojega uspeha.«

Tekst in foto:
RUDI BREGAR

TI NAŠI LJUBI OTROCI »Hura, počitnice!«

Šolsko leto se je končalo in učenci so z zadovoljstvom zapustili šolsko poslopje. Veliko truda, dela, lepih in grenkih trenutkov pred tablo in redovalnico je za njimi. Upravičeno so zaklicali: »Hura, počitnice!«

Toda za starše se skrbi nadaljujejo. Kam z otrokom v času službe? Veliko mladih čas počitnic preživi doma, v stanovanju ali na cesti. Deset, štirinajst dni so morda s starši, preostali čas so sami. Dolgočasijo se v stanovanju, potikajo se po ulici, s kolesom se nepredvidno vozijo po prometnih cestah. Marsikateri otrok v sosesčini nima prijateljev, s katerimi bi se pogovarjal in igral, nima babice in dedka, pri katerih bi preživljal počitnice.

V počitniškem času bo tudi pri nas, v občini, nekaj počitniških dejavnosti, na katere, dragi starši, opozorite svoje otroke in jim omogočite, da se jih udeležijo. Njihov raspored lahko preberete v tej številki Glasila občanov.

Toda kaj pa naj počne otrok ostale dni? Kako naj preživi svoj prosti čas, da se bo sprostil, spočil in si nabral novih moči za delo v prihodnjem šolskem letu? V precejšnji meri je to odvisno od iznajdljivosti otroka samega ali njegovih staršev. Otroci naj si izbere aktivnosti, ki mu bodo omogočile počivanje, izobraževanje in vzgojo hkrati. Preveč prostega časa mu lahko prinese dolgočasje, enoličnost in praznino. Le pravilno izbrane dejavnosti otroka umsko in osebno razvijajo. Veliko časa naj šolarji posvetijo telesnim aktivnostim, različnim športom, sprehodom v naravo. Starši, pojdite z njimi vsaj popoldne, posvetite se otroku in pozabite na svoje skrbi ter delo.

Branje knjig lepo dopolnjuje počitniške dejavnosti. In kaj storiti, če otrok ne mara knjige? Pomagamo mu tako, da mu poiščemo knjigo z lažjo vsebino, ki ga bo pritegnila. Da ne bi med počitnicami čisto pozabili na pisanje, naj otrok osveži zaporedje črk vsaj s tem, da nekajkrat napiše pismo sorodnikom ali prijateljem. Nekateri pa bodo radi pisali svoj počitniški dnevnik, posebno če ga krasijo lepe platnice.

Tudi z računanjem ne bomo pretiravali, nekajkrat pa mu le dajmo kakšno matematično nalogo. Z mlajšimi se bomo mogoče nekajkrat igrali šolo in s tem bodo obnovili svoje znanje, da ne bo shlapelo tja do 1. septembra.

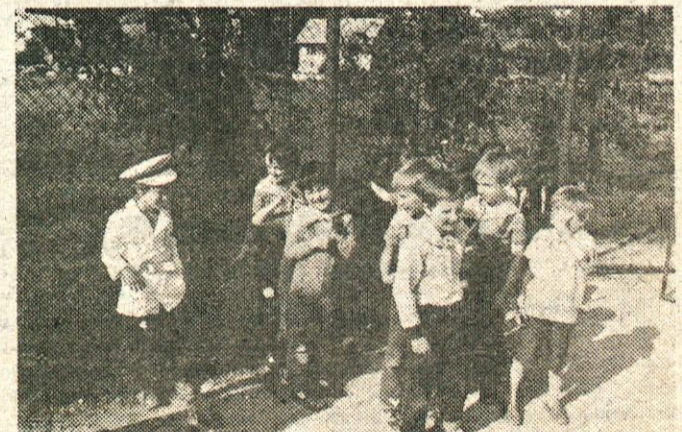
Namenoma sem večkrat zapisala besedo »nekajkrat«, ker so počitnice le čas počivanja, s šolskim delom pa obremenimo otroka (odličnjaka ali tistega s slabšimi ocenami) le toliko, da se znanje ohrani in utrdi. Pri tem nam pomaga tudi televizijski ekran, ki lahko z oddajami, namenjenimi otrokom, zapolni marsikatero počitniško uro. Tu so še različne družabne igre, v katere se lahko vključimo tudi starši. Mnogo otrok bomo lahko zaposlili z raznimi ročnimi deli, z izdelovanjem ladjic, raket, hišic... iz različnih materialov, od papirja do lesa.

Pa tudi nekaj obveznosti bomo naložili svojim otrokom. Že najmlajši lahko opravljajo preprosta gospodinjstva dela, ki naj bodo njihova stalna skrb. V prvi vrsti je to pospravljanje lastne postelje in sobe, pa še kakšno vsakodnevno opravilo mu lahko zaupamo in vztrajamo, da ga tudi opravi.

Starši! Če se bomo potrudili, bomo našli lahko veliko zamust za preživljanje počitniških dni naših šolarjev. Ob tem pa ne pozabimo na to, da bodimo čimveč z njimi.

Srečne počitnice!

Dragica Mravljca

Otroške igre, smeh, radost, veselje.... (Foto: GO)

KRAJEVNA SKUPNOST LITIJA

Srečanje na Ljubelju

Na povabilo komisije za bivše politične zapornike in internirance pri ZZB NOV Litija smo se taborniki 9. 6. 1984 udeležili spominjskega srečanja na Ljubelju.

Na kraju nekdanjega koncentracijskega taborišča smo se srečali z mnogimi preživelimi političnimi zaporniki. Proslava je bila zelo slovesna, udeležile so se je mnoge delegacije iz tujine, odkrili so tudi dve spominski plošči italijanskim in norveškim internirancem, ki so umirali na slovenskih tleh. Poleg Jugoslovanov so bili internirani tudi Francozi, Poljaki, Rusi, Čehi, Belgijci, Norvežani. Gradili so predor pod Karavankami v zelo težkih razmerah — straža SS in psi. Mnogi so končali v krematoriju.

Med vidnejšimi so bili zaporniki koncentracijskega taborišča Dachau, nosili so kape z vtisnjenimi št. Eden od njih je bil tudi Bait Marcelo s št. 69606 iz Tržiča (I), drugi Marcusi Tarcizio iz Gorice s št. 442429.

Po končani slovesnosti smo si ogledali ruševine podružnice taborišča Mauthausen.

Srečanje je pokazalo, da sta starejši in mladi rod odločena preprečiti, da bi se strahote vojne ponovile.

Odred »Srebrni pajki«
Justa Kos

KS LITIJA — LEVI BREG

IN MEMORIAM

Mitja Groznik 11. 12. 1959—26. 6. 1984

To je zgodba kratkega življenja, ki ni okrašeno z biseri priznanj, medalj in lovrik — toda vsako življenje je vredno premišljevanja, kot je vsaka bilka vredna sončnega žarka, kajti vsakdo ima svojo varianto življenja, pa tudi svojo poanto, trpljenja.

Tvoja usoda je hotela, da si umrl simbolične smrti — povozilo te je kolesje brzega stroja, padel si in se nisi več pobral.

Ko si delal nasproti moje delovne mize, si se mi zdel podoben junaku iz filma Upornik brez razloga — da, bil si upornik, toda z razlogom: s tvojimi očmi, ki so preveč prodorno videle pod plašč prikrite resnice in dozdevnih etičnih vrednot, kjer se je skrivala nepoštenost, zlaganost, manipulacija in nevrednotenje človeka. S svojim talentom in darom opazovanja si znal duhovito s karikaturo izraziti marsikatero situacijo, dokler se nekega dne mera ni napolnila in nisi več vzdržal. Pogumno si pokazal, da se ne boš uklonil pritiskom in omejevanjem in da znaš živeti svobodno, človeka vredno življenje — toda kot marsikateri mlad in nečakan človek si preneglo napravil usodni korak. Čeprav si se odločil, da boš svojo pot tlakoval s kamenjem poštenja, nepokvarjenosti, resnice, si se prav ob tem kamenju spotaknil in omahnil v pozabo, ki jo dajeta alkohol in brezdalna družba.

Da, sprejel si življenje, takšno, kakršno je, vendar šele takrat, ko je že bilo oročeno mladostne zagnanosti, idealizma, ambicioznosti, želje po napredovanju in osebnem srečju. Malokdo je vedel, da pod tvojo vedrino, ki jo je izžarevala neposrednost, toplina in predvsem pristni otroški izraz, tlijo stiske, razočaranja in odpori, ki so se vrstili po vrsti, takoj ko si uspešno dokončal šolanje in postal gradbeni tehnik. Teži duševni stresi, ki si jih doživel že pred zaposlitvijo, so ti pustili nepopravljive posledice preobčutljivosti in ranljivosti, zaradi česar nisi prenesel razočaranj in krivic. Tudi ko si se odločil za novo delovno okolje, to ni bil tvoj pravi čas, saj nisi mogel najti sebi primerne zaposlitve: Doleteleta te je še težka prometna nesreča, kjer ti je na srečo življenje poklonilo še en izhod in te opozorilo, da na vsakem koraku preži nevarnost in da je dovolj en sam trenutek ne previdnosti, pa za vedno izgubiš tako čudovito možnost, kot je čudež življenja.

Vendar, kot pravi grška modrost, kogar bogovi ljubijo mlad umre, in ti bogovi so dobri ljudje, ki so te imeli radi in ti želeli izhod iz tvoje življenjske krize, toda prav gotovo ne takšen, kot te je žal doletel.

Mitja, hvala ti za vse prijetne, vedre trenutke in lepe spomine, ki jih imam nate. Tebi v spomin namenjam pesem, ki je nastala v času, ko sem bila v tvoji starosti deležna trpkih življenjskih preizkušenj, zato te toliko bolj razumem.

Mitja, hvala ti za vse prijetne, vedre trenutke in lepe spomine, ki jih imam nate. Tebi v spomin namenjam pesem, ki je nastala v času, ko sem bila v tvoji starosti deležna trpkih življenjskih preizkušenj, zato te toliko bolj razumem.

Goro peska bi posula na ta spomin, da ne bi mogel več ven iz globin, da ne bi čutila vseh teh bolečin, ko iz dneva v dan vse bolj trpim.

Ne veš, kako mi je, ko moram zjutraj vstati, brez smeha sem, pa moram se smejati — nov dan, ki mi ne more nič več dati samo čakanje, da smela bom zvečer nazaj zaspati.

MARIJA CERAR

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega
dragega sina, brata in strica

MITJE GROZNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom ožjega in širšega okoliša, prijateljem, znancem, nekdanjim sodelavcem KOP, sošolcem, delavcem sekcije SVTK Ljubljana, nogometnemu ekipi Gradec, ki ste se poklonili njegovemu spominu in ga v tako velikem številu pospreмили na njegovi zadnji poti, nam pomagali v teh težkih trenutkih in darovali toliko vencev in cvetja na njegov prerani grob. Srčna hvala duhovniku za opravljen obred in delavcem KOP za organizacijo pogreba. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in nas hrabrali ob tej težki izgubi.

Žalujoči: mami, tati in sestra Beti z Anžetom
Litija, 5. 7. 1984

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

Novo vodstvo mladinske organizacije

Mladinska organizacija na Vačah ima od junija dalje novo vodstvo in seveda tudi nov, svež program dela. Mladi so izbrali za svojega predsednika Julijano Mohar; s programom, ki so ga sprejeli, pa želijo obogatiti svoje življenje in življenje celotne krajevne skupnosti.

Njihovo delo bi veliko lažje teklo, če bi imeli svoj prostor, kjer bi svoje zamisli lahko uresničevali. Prav zato so se odločili, da bo njihova glavna naloga, urediti mladinske sobe. Osnovna šola jim je dala na voljo prostor pod novo dvorano, ki je sicer zelo prijeten, žal pa ga ob močnih nalih zalije voda. Izsušiti ta prostor bo zelo težko. Mladi imajo veliko volje. V njihovih prizadevanjih jih ne smemo pustiti same.

Mili Rogelj

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Veselo na počitnice

S tradicionalno vsakoletno prireditvijo »NASVIDENJE, ŠOLA«, ki so jo v Šmartnem izvedli dvakrat, za višjo in nižjo stopnjo, so se šmarski osnovnošolci za dva meseca odpravili na težko pričakovane počitnice. Po razdelitvi pohval in priznanj so se v kulturnem programu predstavile vse sekcije »Zvončka« in razredni pevski zbori četrtega, petega in šestega razreda ter pianistka Urška Meglič.

Uspešna sezona »Zvončka«

Šolsko kulturno društvo »ZVONČEK«, ki deluje na osnovni šoli, je zaključilo eno svojih najuspešnejših sezon. V njem je delovalo devet skupin (trije pevski zbori, dve sekciji kitaristov, bralna značka ter pravljnični, likovni in ritmični krožek). Izvršni odbor društva je ob pomoči mentorjev in razrednih poverjenikov za kulturo izvedel 35 raznih akcij, kar trinajstkrat pa so Zvončkove skupine sodelovale na prireditvah izven šole. Šmarski šolarji pa močno pogrešajo lutkovni, dramski in literarni krožek, zato bo treba tem željam v prihodnjem šolskem letu vsaj deloma ustreči.

Boris Žužek

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Se bo porodila enotnost?

Že več kot leto dni je minilo, ko se je med mladino pojavila zamisel, da bi na Primskovem ustanovili kulturnometniško društvo. Po mnenju starejših ta poteza takrat še ni bila zrela, letos pa je bilo na eni izmed sej predsedstva KK SZDL rečeno, naj se preverijo pogoji za ustanovitev in možnost za delovanje društva ter pripravijo pravila za njegovo delo. Žal pa se je zataknilo znotraj socialistične zveze, ko je prišlo do deljenih mnenj o potrebi društva. Na KUD bo treba vsekakor še počakati nekaj časa.

Rudi Bregar

Tudi v Litiji popravljavnica koles

Ljubitelji kolesarstva, ki so doslej morali voziti svoje kobiljčke v popravilo v Ljubljano ali v Trbovlje, bodo rešeni teh skrbi.

Pri stari občinski zgradbi, na Parmovi ulici (v bivših prostorih Pletilje) bo v kratkem odprta popravljavnica koles. V njej bodo popravljali vse vrste koles in opravljali servis.

Pomembna pridobitev za Litijane in okoličane.

EMONA Mesna industrija Zalog Agrokombinatska 63

vabi
k sodelovanju

več mesarjev in delavcev za priučitev v mesarski stroki.

Pogoj: poklicna šola živilske stroke ali delavci s končano osemletko.

OD odvisen od dela po učinku in se glede na prizadevnost giblje od 19.000 do 31.000 din.

Kandidatom nudimo tudi možnost prekvalifikacije ali pridobitev kvalifikacije za mesarski poklic. Sodelujemo pri reševanju stanovanjskega problema in povrnitvi prevoznih stroškov.

SREČANJE MLADIH IZ PREDILNICE IN DEKORATIVNE

V znak gospodarskemu sodelovanju med Predilnico in ljubljansko Dekorativno je letos mladina iz Predilnice pripravila že 3. tradicionalno srečanje mladih iz obeh delovnih organizacij. Direktor Predilnice Jože Mirtič jim je v uvodu predstavil gospodarsko sodelovanje v zadnjem letu, po zabavno-športnem tekmovanju pa so si na Slivni ogledali geometrično središče Slovenije, tam pa so organizirali tudi družabno srečanje. Prihodnje leto bo srečanje ponovno v Dekorativni.

Rudi Bregar

LITIJANA NA MDA JANČE 84

Urejali so cesto

Na tradicionalni mladinski delovni akciji Janče sta letos sodelovala tudi dva naša mladina, še zelo mlada, Sebastijan Žlogar in Albin Šplajt. Letošnje akcije se je v organizaciji občinske konference Ljubljana—Moste udeležilo 28 mladincev oz. več ali manj pionirjev, ki so pomagali pri širitvi ceste v Koželjevcu.

Sebastijan in Albin sta zadovoljna z akcijo. Pravita, da je dobra družba, dobra hrana, dovolj je zabave, saj so pripravljali kulturne večere, taborne ognje, disco večere, ogledali so si Taborsko jamo, mesto Grosuplje, imeli pa so seveda tudi udarni dan z domačini. Ob tem pa moramo povedati, da sta šla oba, Albin in Sebastijan, tudi na zvezno delovno akcijo Palič 84.

Tekst in foto: Rudi BREGAR

Sebastijan Žlogar in Albin Šplajt pri delu (foto Rudi Bregar).

ŠE POMNITE, TOVARIŠI!

PIŠE:

Mili Rogelj

SLAVJE V PODBUKOVJU

Osrednja proslava ob dnevu borca, 40-letnici Kamniško zasavskega odreda in prazniku KS Vače, je bila v nedeljo, 8. 7. v majhni vasi

Podbukovje. Združena je bila z odkritjem spominske plošče VOS Revirsko-litijskega okrožja. Vaščani so v svoji praznično

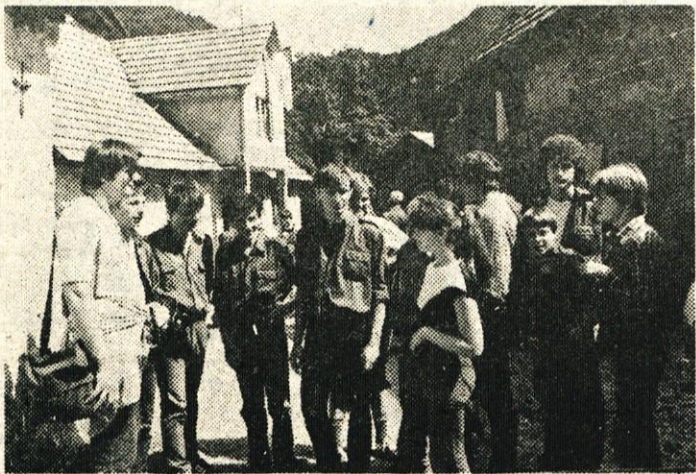
okrašeni vasi pozdravili številne goste in aktiviste. Med njimi sta bila tudi tov. Mitja Ribičič in Vera Ribičič — predsednica okrožnega odbora OF Litijskega okrožja.

Slavnostni govornik je bil tov. Miro Kaplja, spominsko ploščo, ki je vgrajena na majhni gasilski orodjarni, pa je odkril tov. Marjan Pirc, predsednik odbora VOS Revirsko-litijskega okrožja. Ploščo so sprejeli v varstvo krajanji soseske Podbukovje. KS Vače je ob tej priliki slavnostno podelila pohvalo in družbeno priznanja.

Prejeli so jih: Ivan Vozelj, Gasilsko društvo Vače, Alojz Urbanija, Peter Svetik in Osnovna šola Vače.

Kulturni program so izvedli: mešani pevski zbor pod vodstvom Ivana Grma, osnovna šola in mladinska organizacija na Vačah ter Godba milice iz Ljubljane.

Po končani proslavi so se vsi udeleženci zbrali na tovariškem srečanju. Spominov in dobre volje ni zmanjkalo vse do večernih ur.

Slavja v Podbukovju so se udeležili tudi mladi pohodniki (Foto: GO)

V partizanski vasi Podbukovje je tovariš Marjan Pirc odkril spominsko obeležje VOS revirsko-litijskega okrožja (Foto: GO)

Srečanja se je med številnimi gosti udeležil tudi tovariš Mitja Ribičič — Ciril, član predsedstva CK ZKJ (Foto: GO)

Kultura

Jubilejno srečanje v Šentvidu

Trejo junijsko nedeljo je potekal v Šentvidu pri Stični 15. tabor slovenskih in zamejskih pevskih zborov, na katerem se je zbralo blizu 8500 pevčev in pevcev. Iz naše občine so se tega srečanja udeležili moški zbori iz Gabrovke, Hotiča—Kresnic, Litijske, Polšnika, mešani zbori iz Jevnice, Šmartnega in Vač ter ženska zbor iz Gabrovke in Kresnic. Med dirigenti petnajstih skupnih pesmi, ki so jih zapeli vsi sodelujoči zbori, je bil tudi Janko Slimšek iz Litijske.

Lutkarji med mladimi bralci

Ob obletnici smrti mladinskega pesnika Otona Zupančiča so v Šmartnem in na vseh njegovih podružničnih šolah sklenili letošnje branje za cibernovo in Levstikovo bralno značko od 1. do 4. razreda. Na zaključnih slovesnostih v Šmartnem, Štangarskih Poljanah in Veliki Kostrewnici je zbranim: značkarjem lutkovna skupina iz Litijske zaigrala igrice o Rdeči kapi. Bralna odličja je prejelo 192 šolarjev.

Klavirski koncert na Bogenšperku

Zadnji četrtek v juniju je Zveza kulturnih organizacij Litijske priredila na Bogenšperku klavirski koncert Marije Fojkar iz Litijske. V dobro uro trajajočem sporedu nam je mlada pianistka poleg svoje skladbe predstavila dela Scarlattija, Bacha, Haydna, Beethovna, Chopina, Griega in Križnika.

Filmski kažipot

Avgustovski filmski spored nam prinaša ameriško srhljivo POŠASTI MORJA, angleški film VIRUS in dve vojni drami: VOJNO BREZ MILOSTI (češki) ter NA ZAHODU NIČ NOVEGA (ameriški). V septembru pa se bo v šmarnem kinu zvrstilo pet filmov, od katerih bodo štiri ameri-

ški. Kriminalki OBRAČUN PRI VELEBLAGOVNICI sledijo pustolovka DOMINIKA, DUH, KI UBIJA, kavbojka BEG NA DIVJI ZAHOD in znova pustolovka ČLOVEK PAJK PROTI ZMAJU. Spored bo sklenila zahodnonemška vojna drama o LILI MARLEN.

Sodelovanje se krepi

Z oživljanjem šolskih kulturnih društev na matičnih šolah in uvajanjem kulturnih dni se širi tudi možnost za sodelovanje z organizacijami, ki delujejo na področju kulture. Že pravkar minulo šolsko leto pomeni na tem področju pomembno prelomnico.

Omenjena društva so ob pomoči in sodelovanju Zveze kulturnih organizacij, Zavoda za izobraževanje in kulturo ter Matične knjižnice Litijske izvedla bogat program, ki je vključeval srečanje mladih likovnikov v domu Tišje v Črnem potoku, izvedbo male novinarske šole, skupni prireditvi vseh matičnih šol ob 8. februarju in dnevi šol, občinsko revijo šolskih pevskih zborov in sodelovanje na področni reviji v Hrastniku, srečanje s pisatelji kmetijskih povesti, sklepne prireditve ob izteku branja za Levstikovo in Bevkovo bralno značko, organizacijo dveh gledaliških gostovanj za šolarje, obisk predstav XVI. revije lutkovnih skupin Slovenije v Cankarjevem domu v Ljubljani in skupno načrtovanje prireditev med zimske in letnimi počitnicami.

Tudi v prihodnjem šolskem letu bodo s temi akcijami nadaljevali, nameravajo pa uvesti še nove dejavnosti in povezati šole pri organizaciji skupnih kulturnih dni.

Letni nastop mladih glasbenikov

V dvorani na Stavbah so se nam ob izteku šolskega leta predstavili učenci litijske glasbene šole. Dve točki so izvedle gojenke baletnega oddelka, nato pa so se zvrstili posamezniki, ki se učijo klavir, harmoniko, klarinet, flavto in trobento; uro in pol trajajoči spored je zaključil harmonikarski orkester pod vodstvom Jožeta Dobravca.

Boris Žužek

LITIJSKA EKIPA DRUGA V TEJ SEZONI:

Oddaj »Spoznavajmo svet in domovino« ni več

Po 26 letih oddaj Spoznavajmo svet in domovino (SSD) se ta zabavnoglasbena radijska oddaja poslavlja. V teh letih se je pred mikrofoni zvrstilo lepo število voditeljev oddaj, mladih tekmovalcev, ki so hrabro in športno odgovorjali na včasih zelo težka in zapletena vprašanja, solistov in glasbenih skupin, katerim je često prav ta oddaja pomagala k uspehu, humoristov, igralcev in drugih znanih sodelavcev.

»Oddaje SSD so bile zadnje med tistimi, v katerih so se vrsto let preizkušali in kalili mladi solisti in ansambli in so jim bile odskočna deska za uveljavljanje v glasbenem svetu,« je ob zadnji oddaji, kjer smo se pomerili Litijski in Bežigradjani, dejal Lado Leskovar.

Litijski smo v zadnji sezoni dosegli svoj največji uspeh. Šele v finalu so nas premagali mladi Bežigradjani. Kljub temu, da je bilo vloženega mnogo truda v priprave, ni bilo nikomur žal, da smo tudi Litijski sodelovali na oddajah. V zadnji sezoni smo tako

zbrali 41 točk, ob podatku, da je vsaka točka vredna 120 starih tisočakov, pa si lahko predstavljamo, kako dobrodošla so bila ta sredstva pri delu občinske konference mladine. V tej sezoni smo svet in domovino spoznavali Danica Očepek kot vodja ekipe, Neli Vozelj, Rudi Bregar, Jani Jerant, Zlato Žlabrovec, Hugo Baus, Bojan Kozlevčar in še mnogi drugi so pomagali.

Ob slovesu oddaj SSD sta kulturnozabavni program ljubljanskega radia in občinska konferenca ZSMS Litijske pripravila

Nič več na tesnem

V litijski Matični knjižnici, ki deluje v okviru Zavoda za izobraževanje in kulturo, so konec junija odprli nov mladinski oddelek. Preureditev, ki je stala 320.000 dinarjev, se jim bo gotovo obrestovala, saj so s tem zelo razbremenili druge prostore. Pa tudi otroci bodo knjige lažje izbirali, ker so police dovolj nizke.

Romana Špende

zaključno prireditev, ki je bila konec maja v dvorani na Stavbah. Na oddajo so povabili skorajda vse, ki so v teh letih sodelovali in pomagali pri urejanju oddaj. Program je bil glasbeno obarvan, nastopili pa so znani voditelji, kot

so Rado Časl, Menči Klančar, Monika Glavič, Radovan Kozmos, Janez Dolinar in Alenka Höfferle, ki so obujali spomine, glasbeni solisti Oto Pestner, Majda Sepe, Romana Ogrin, skupine 12. nadstropje, novogoriški Avtomobili, Kočevski medvedi, New Swing quartet, Epitaf, igralca Tone Gogala in Zvone Hribar, ki sta maloštevilnim poslušalcem v dvorani in verjetno večjemu številu doma pred radijskimi sprejemniki prebrala aforizme Beogradskega Dušana Radoviča, svetovno znani operni pevec Ladko Korošec s harmonikarjem Milanom Stantetom ter seveda dolgoletni urednik oddaj SSD Jurij Holly.

Verjetno bodo poslušalci, ki so redno spremljali oddaje SSD bodisi v dvoranih širom po Sloveniji in tudi v zamejstvu bodisi doma ob radijskih sprejemnikih, oddaje pogrešali. Namesto teh pa bo radio že jeseni ponudil novo oddajo Trije na vrhu, na kateri pa bodo lahko nastopili vsi, ki bi se radi izkazali v kvizovskem tekmovanju.

Tekst in foto: RUDI BREGAR

NOGOMET

Nogomet je tudi za ženske

Zadnji junijski petek naj bi bil v Litiji v znamenju nogometa. Nogometne tekme je preprečilo deževje, tako da je bila odigrana le tekma med žensko in moško ekipo OK ZSMS Litija. Zmagala so dekleta, s te tekme pa je tudi naš posnetek. Tekme so prestavili na 6. julija. Najprej so se pomerili brigadirji in ekipa OK ZSMS Litija, tekma pa je bila zelo izenačena in šele po streljanju enajstmetrovk so zmagali »občinarji«. V spektakularni tekmi med moškimi in ženskami pa so hoteli fantje z zvezanimi nogami oddolžiti za poraz pred enim tednom, vendar jim to ni uspelo. Rezultat je bil neodločen 3:3. Nato pa je bila še tekma med ekipo občinske konference ZSMS Litija in ekipo Torrovega glasbenega magazina, ki se je končala z rezultatom 1:4.

Tekst in foto: Rudi Bregar

Posnetek z junijske tekme med žensko in moško ekipo (foto: Rudi Bregar)

5:4 za »Zlato selekcijo«

Prejšnji mesec je v naši občini gostovala zlata selekcija, to so najbolj znani sedanji in bivši slovenski športniki državni reprezentanti, ki so nastopali na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. Sedaj za zabavo igrajo mali nogomet, vendar pa to ne zabava samo njih, ampak tudi številne gledalce, ki obiskujejo njihove tekme.

V naši občini se je zlata selekcija na rokometnem igrišču v Šmartnem zoperstavilo kar 25 nogometašem, razdeljenih v tri moštva, ki so igrala vsaka po eno tretjino, ki je trajala 20 minut. V prvi tretjini so igrali direktorji in občinski funkcionarji in ta del tekme izgubili s 4:1. Za zlato selekcijo je dal tri gole Bojan Križaj, enega pa Miro Cerar, za našo ekipo pa Vid Praunseis. V drugi tretjini so se zlata selekcija zoperstavili litijski obrtniki in to tretjino odločili v svojo korist. Rezultat je bil 2:1, oba gola pa je za obrtnike dosegel bivši igralec Olimpije Darko Domadenik, za zlato selekcijo pa je bil uspešen prav tako nogometaš Olimpije Dragoslav Bečejac. V zadnji tretjini so igrali člani ŠD Usnjar, ki so ta del tekme z golom Juvančiča dobili z 1:0.

Tako je bil skupen rezultat 5:4 za zlato selekcijo, ki se je gledalcem predstavila z nadvse imenitno zasedbo, saj so v moštvo igrali tudi Bojan Križaj, Boris Strel, Miro Cerar, Branko Oblak, Radosav Bečejac, Oto Giacomelli, Franek Klemenc, Cveto in Janez Pavčič, Tone Fornezzi-Tof, Janez Petrač, Štefan Seme in drugi. Tekmo je sodil Janez Hočvar-Rifle, ki je v odmorih številno publiko tudi imenitno zabaval. Njegov »Švejkov kabaret« je razpoložene gledalcev dvignil na nivo splošnega in neprertrganega smeja. V obeh odmorih je nastopila tudi posebna skupina »Krik«, ki je zlasti moškemu delu gledalcev vzela sapo.

Tekmo si je ogledalo 800 ljudi, tribuna rokometnega igrišča RK Usnjar je bila pretesna za vse ljubitelje športa. Dohodek od prireditve, je bil namenjen Zvezi paraplegikov Slovenije.

Tine BRILEJ

ROKOMET

Prvi dve tekmi doma

Nova I. republiška rokometna liga za moške bo v tekmovalni

sezoni 1984-85 izredno močna, saj bodo v njem razen Kolinske Slovana in Aera Celje igrali vsi najboljši slovenski klubi.

Usnjar, republiški prvak 1983-84, bo prvi dve koli igral na domačem igrišču. V prvem kolu 8. septembra ob 18.30 bo igral z drugouvrščeno ekipo iz preteklega prvenstva, Mokercom KIG, nato pa 15. septembra prav tako doma z Astro Jadrano iz Kozince. V tretjem kolu bo Usnjar gostoval v Izoli pri Jeklotehni, zadnje soboto v septembru pa se bo spet doma pomeril z eno izmed ekip, ki bodo igrala v kvalifikacijah za I. republiško rokometno ligo.

Špende v Aero?

Karlo Špende, levoroki zunanji igralec RK Usnjar, je zaprosil za izpisnico iz kluba, ker želi prestopiti k drugoligašu Aera Celju. Ker mu RK Usnjar ni izdal izpisnice, je vložil pritožbo na Rokometno zvezo Slovenije. V RK Usnjar menijo, da ima Špende vse pogoje za igranje rokometna v kvalitetnem tekmovalju pri RK Usnjar, torej v domačem kraju, kjer je doslej uspešno nastopal in se prebil tudi v mladinsko reprezentanco SR Slovenije.

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: občinska konferenca SZDL Litija.
Glavni urednik: Miro Kaplja. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Andrej Kralj, Franc Končar, Mojca Lebingger, Franc Mali st., Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec (lektor Glasila občnanov). Uredniški odbor Delegateskega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Mari Merzel, Vid Praunseis, Roža Urbanc.

Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprave za tisk: IBM — Dnevnik. Tisk: Tiskarna Ljudska pravica. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 831-617. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Nov trener RK Usnjar

Ker dosejani trener članov RK Usnjar Jani Peterlin nima več časa opravljati tako zahtevnih nalog, kot je treniranje ekipe v I. republiški ligi, bo prvo moštvo Usnjarja v sezoni 1984-85 treniral Dušan Kokalj iz Krškega, ki je bil prej trener članov RK Krško, pred tem pa je treniral Lipo iz Ajdovščine.

Zadnje in prve tekme v dvorani

Zadnji jesenski koli v I. republiški rokometni ligi in prvi spomladanski koli bodo klubi morali igrati v dvoranah, saj tedaj vremenske razmere ne dovoljujejo več igranja kvalitetnega (in varnega) rokometna. Pri RK Usnjar še ne vedo, kje bodo igrali te tekme. V pošte pride Ivančna gorica ali Trbovlje. Vsekakor pa bodo v klubu zaradi tega imeli mnogo več stroškov in manj prihodka od vstopnine gledalcev.

Kdo bo igral v I. republiški ligi?

V tekmovalni sezoni 1984-85 bodo v prvi republiški rokometni ligi nastopale naslednje ekipe: Šoštanj, Jelovica, Škofja Loka, Astra Jadransko Kozina, Inles Ribnica, Lipa Ajdovščina, Usnjar Šmartno pri Litiji, Mokercom KIG Ig, Ponikve, Jeklotehna Izola, Krško in prvouvrščeni ekipi iz kvalifikacij (Peko Tržič, Minerva Žalec, Ormož, Črnomelj).

Prvak lige bo igral kvalifikacije za vstop v II. zvezno ligo—zahod, zadnje tri ekipe pa bodo izpadle iz lige.

Tine BRILEJ

SODELUJTE Z NAMI

Zakaj tako, ali kdaj bo avtobusna postaja?

V Litiji nimamo avtobusne postaje, zato je gneča pred restavracijo Pošta, ki jo prikazujejo naši posnetki, vsakdanji prizor. Kljub temu da so prejšnji mesec sveže začrtali avtobusno postajališče, neodgovorni lastniki motornih vozil parkirajo kjerkoli in s tem ovirajo nemoten avtobusni promet. Najslabše je ob konicah, ko se dogaja, da nekateri parkirajo kar sredi ceste in s tem onemogočijo promet. Pri tem pa se lahko mirno vprašamo, kako je s poznavanjem cestnoprometnih predpisov in kako to prometno vozlišče

nadzirajo organi javne varnosti. Avtobusi zdaj ustavljajo kar sredi ulice. Predstavljajmo si starejše ljudi, kako težko se povzpnejo v avtobus.

Zadnje čase se precej govori o gradnji avtobusne postaje v Litiji. Bo na desnem bregu Save pred črpalno, na levem bregu pod nadvozom ali kje drugje? O tem bi veljalo razmisliti. Eno pa velja: v Litiji nujno potrebujemo avtobusno postajo.

Tekst in foto Rudi Bregar.

Voznik stoenke je pozabil, da je to prostor za avtobuse

Ob konicah je nemoten avtobusni promet onemogočen

Mar je to nepismenost v poznavanju cestno-prometnih predpisov, da je spatek parkiran kar sredi ulice?

Takšna gneča je ob konicah pred »Pošto« vsakodnevni pojav

»Majhnici« se nočejo umakniti pred »velikimi«, čeprav je prostor slednjim namenjen (foto: Rudi Bregar)